ԻԲ՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5773 14/27 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1905 ՈՒՐԲ. Թ. 21 ԶԻԼ-ԿԱՏԷ 1322 ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5773

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քէօմիւճիւ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրութեան:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Այն խնդիրը, որ պատճառ եղաւ Անտրէ զօրավարին պատերազմական նախարարութենէ անկմանը, պատճառ պիտի ըլլար նաեւ Քոմպեան դահլիճին հրաժարմանը: Ի զուր զօրավար Անտրէն իր գլխինքը զոհեց՝ նախարարութիւնը փրկելու համար: Իրմէ եաքը շատ չդիմացաւ անիկա: Պ. Սիվէթոնի ապտակները կը խլացան անյայտ գերեզմանին մէջ, քանի որ զօրավար Անտրէն ապտակելէն եաքն էր որ հրաժարեցաւ անիկա: Իսկ բուն խնդիրը առ էր որ Պ. Քոմպի դահլիճը ամբաստանուեցաւ թէ երեսփոխաններուն, կառավարական պաշտօնեաներուն ու մանաւանդ զինուորականներուն կրօնական զգացումները հաւատաքննական դրութեամբ կը լրտեսէր ու կը [illegible] եւ եկեղեցասէր եղողները պաշտօններէ ու յառաջացումներէ կը զրկէր, գլխաւորապէս բանակին մէջ: Այս ամբաստանութիւնը եթէ բոլորովին չհաստատուեցաւ, չհերքուեցաւ ալ. պատերազմական նախարար զօրավար Անտրէն իբր նախազոհութիւն եղաւ թէպէտ, բայց վերջապէս բոլոր նախարարութիւնը իր հետեւէն տարաւ:

Սակայն կազմուեցաւ նոր նախարարութիւն մը, Պ. Ռուվիէի նախագահութեամբ. միթէ անկէ գոհ պիտի կրնա՞ն ըլլալ Պ. Քոմպի հակառակորդները. ոչ երբեք, որովհետեւ նորակազմ նախարարութիւնը ուրիշ բան չէ, բայց թէ Քոմպեան նախարարութիւն մը առանց Քոմպի: Հետեւաբար երբեք հաւանական չէ որ տարբեր ուղղութիւն եւ քաղաքականութիւն բռնէ քան ինչ որ ունէր եւ ի գործ կը դնէր նոյն ինքն Պ. Քոմպ թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին խնդիրներու մասին: Մանաւանդ կղերահալած քաղաքականութիւնը անփոփոխ եւ գուցէ աւելի սաստկութեամբ առաջ տարուի, քանի որ երեսփոխաններու մեծամասնութիւնը այդ սկզբունքով ու գաղափարով առաջնորդուած է, կարելի չէ որ տարբեր ընթացք բռնէ որ եւ է նախարարութիւն: Ասոր համար ըսինք նաեւ թէ Պ. Քոմպը աթոռակիցները շատ ուրախանալու պատճառ չպիտի կրնան ունենալ, ինչպէս չունեցան Վալտէք-Ռուսսոյի թշնամիները, վասն զի Պ. Քոմպ անկէ աւելի առաջ քշեց գլխաւոր խնդիրն, այն է կղերահալած քաղաքականութեան մէջ: Միտքերը ու հոգիները այնպիսի տրամադրութեան մէջ են այժմ Ֆրանսա, որ չի կրնար կանգուն կենալ նոյն իսկ որ եւ է դահլիճ որ այդ քաղաքականութենէն չի հեռանար կամ աւելի ազդուութեամբ առաջ չտանիր զայն: Հետեւաբար անիկա պիտի շարունակուի այնչափ որ իր վերջնական լուծումը յանգի, այսինքն Եկեղեցիի եւ Պետութեան բաժանումը՝ որ կէտ նպատակն է բոլոր այդ ջանքերուն ու աշխատութիւններուն: Բայց այս բաներէն եւ ոչ մէկը տեղի կ'ունենար, եթէ կղերը կրօնական դերին մէջ ամփոփուած մնար: Ֆրանսայի կղերին այս արարքներուն հակահարուածը նոյն իսկ կրօնքն է որ կը կրէ այժմ, որովհետեւ ինչպէս յայտնի է, Ֆրանսայի մէջ կղերին դէմ եղած հալածանքը նոյն իսկ կրօնքին դէմ դարձած ըլլալու ուղղութիւն մը առած է:

⁂ Ֆրանսայի նախարարական փոփոխութենէն զատ Եւրոպա կարեւոր դէպք մը չունեցաւ արձանագրելու այս միջոցներս, ի բաց առեալ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ Նոգի եւ Շթէօսէլ զօրավարներուն Արժանեաց պատուանշաններ տրուիլը, որոնց հազար մեկնութիւններ տրուեցան միջազգային դիւանագիտութեան ու մամուլին մէջ. եւ որոնց ամէնէն ստոյգը առ էր թէ Բորթ-Արթուրի առումէն եաքը Վիլհէլմ կայսրը կը փափաքէր շնորհաւորել նոյն իսկ Միքատոն: Բայց որպէս զի Ռուսիոյ չվշտանայ այդ պարագային, ուզեց զէթ Տայրագերն Արեւելքի Սեվաստոպոլը տուող յաղթական Նոգի զօրավարը պատուել: Այլ գիտնալով թէ առ ալ պիտի վիրաւորէր Ռուսիոյ կառավարութիւնը, փափկանկատութիւն ունեցաւ յաղթուած Շթէօսէլ ռուս զօրավարին ալ միեւնոյն պատիւն ընել: Բայց եկո՛ւր տես որ Ռուսիոյ կայսրը իր յայտարարութեանը մէջ անհաւանապէս գովեց Բորթ-Արթուրի պահակազօրքը, սակայն բառ մը իսկ չըսաւ Շթէօսէլի եւ անոր անձնական արժանեաց: Դիւրին է գուշակել այդ լռութեան պատճառը հանդէպ իր մէկ զօրավարին՝ որուն Գերմանիոյ կայսրը Արժանեաց պատուանշանը շնորհած էր դեռ քանի օր առաջ: Կ'ըսուի մինչեւ անգամ որ խեղճ Շթէօսէլ Ռուսիա հասնելուն պէս, դատի ալ պիտի քաշուի, Բորթ-Արթուրի անձնատուութեանը համար: Ամենայն հաւանականութեամբ աւելի չար ու ձախող կ'ըլլար անիկա, եթէ այդ երկիւղը չունենար, քանի որ յայտնի էր թէ ո՛չ ծովէն եւ ոչ ցամաքէն որ եւ է օգնութիւն չէր կրնար գալ իրեն, ուրեմն երկարատեւ աւելորդ արիւնհեղութեան ի՞նչ պէտք կար, եւ միթէ լաւագոյն չէ՞ր ըլլար իր բոլոր բանակով ու զէնքերով անցնիլ [illegible] քով երթալ, ինչպէս կ'առաջարկէին Ճափոնցիք իբրեւ պայման անձնատուութեան մէկ քանի ամիս առաջ, փոխանակ այսքան զոհեր տալու եւ ամբողջ մէկէն գերի իյնալու:

⁂ Բայց կարծես թէ Եւրոպա կը դադրի միջազգային աշխարհավարութեան կեդրո՛ն ըլլալու առանձնաշնորհը վայելելէ եւ ամերիկեան մեծ Հանրապետութիւնը անոր տեղը կ'անցնի, երբ նոյն ինքն Ռուսիա յայտարարեց թէ ինքզինքը ազատ կը զգայ Չինաց հետ վարուելու ինչպէս որ իր շահը պահանջէ, ամբաստանելով զայն իբր կողմնակից Ճափոնի: Եւ իրօք ալ զօրավար Միւչէնքօյի խաղախագունդը չինական հողէն անցնելով Ճափոններուն ետեւէն զարնելու ղրկեց, — թէեւ չարաչար հարուածներ կրելով ետ փախաւ անիկա: Միացեալ Նահանգաց նախագահը Պ. Ռուզվէլթ կտրուկ ձեւով յայտարարութիւն մը ուղղելով տէրութեանց, հրաւիրեց զի՛ անոնք ձայնակցելու իրեն՝ Չինաց հողային ամբողջութիւնը, չէզոքութիւնը եւ անկախութիւնը պահպանելու նախապէս ընդունուած սկզբունքին վրայ: Աւելորդ է ըսել թէ Անգլիա առաջինն եղաւ իր հաւանութիւնը հաղորդելու, ինչպէս ըրին նաեւ Գերմանիա եւ Ֆրանսա: Ճափոն ալ ուրիշ բան չէր որդէր: Միացեալ Նահանգաց նախագահին այս ազդու ընթացքը եւ գաղտ համաձայնութիւնը դիւանագիտօրէն այնպիսի հարուած մը եղաւ Ռուսիոյ վերոյիշեալ յայտարարութեան ու արարքին դէմ՝ որ իր արժեթուղթերն անգամ այնչափ ծանր անկում կրեցին, որքան չէր տեսնուած պատերազմը ծագելէն ի վեր:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

Նոր հեռագիր մը. — Պ. Պ. Սիմէնս եւ Հալքէ, գերման երկու նշանաւոր ճարտարագէտները հնարած են ելեկտրական հեռագիր մը, որ մինչեւ հիմա գոյութիւն ունեցող բոլոր հեռագիրները կը գերազանցէ արագութեան տեսակէտով: Այս նոր դրութիւնը քանի մը ամսէ ի վեր փորձուելու վրայ է Պէրլին-Քէօնիկսպէրկ հեռագրական գծին վրայ եւ լաւ արդիւնքներ կուտայ:

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Յունուար 2ի կիրակի օրը, ժամը 7ին, տեղի ունեցաւ, Ալիշեանեան վարժարանի ընդարձակ սրահին մէջ, Նոր տարւոյ առթիւ պատրաստած հանդէսը: Յանձնախումբի անդամները, Տեարք՝ Մ. Աչըքեան, Ց. Գույումճեան, Գ. Գալուստեան եւ Պ. Նշիւեան, մէկ չորթուան մէջ բաւական առատ սպասեցին: Որոշեալ ժամուն, Մաարիֆի Վեհմ. Տիօրէնը, Թաղապետական բժշկի օգնական՝ Տօքթ. Կարապետ էֆ. Փափազեանի հետ եկաւ: Նոյնպէս ներկայ էին առաջնորդական տեղապահ Տ. Գրիգոր Հայր. Տ. Ներսէս վրդ., Թարգման էֆ.ն, Խառն Ժողովի անդամները եւ երկսեռ ընտրեալ բազմութիւն մը: Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով, զոր նուագեց Ադանացի հայ երիտասարդներէ բաղկացած նուագախումբը, որմէ յետոյ կարդացուեցաւ բացման ճառը: Ապա տեղի ունեցաւ Ալիշեանեան եւ Արամեան մանկապարտէզներու պզտիկներու երգերը, առումները եւ արտասանութիւնները: Ամէնէն յետոյ ներկայացուեցաւ խաղամոլութեան վրայ մեր պատրաստած դրամը, Թուրքերէն գրուած, որ լաւ ընդունելութիւն գտաւ եւ տեւեց հինգ քառորդ ժամ: Ներկաները իրենց շնորհակալութիւնը յայտնելով մեկնեցան:

Տեղւոյս Խառն Ժողովը, մեր համակրելի Առաջնորդ՝ Տ. Մուշեղ վարդապետէն նամակ մը առաւ, իր գալուստը մօտ օրէն ծանուցանող: Խառն Ժողովը առանց ժամանակ անցընելու, նիստ գումարեց եւ պէտք եղածը անօրինեց: Պէտք է աւելցընել որ՝ թէ՛ Ժողովները եւ թէ ժողովուրդը անհամբեր կը սպասեն իրենց նորընտիր Առաջնորդին գալստեանը. Տ. Մուշեղ վրդ. Ատանայի ընդարձակ թեմին մէջ եկեղեցական գործունէութեան շատ լայն ասպարէզ մը պիտի գտնէ: Կրօնական եւ կրթական շատ վերանորոգումներու պէտք ունի Ատանա: Սակայն Տ. Մուշեղ վրդ. երբ Ատանա գայ, գործերը բաւական կարգի դրուած պիտի տեսնէ, շնորհիւ Տեղապահին եւ Ժողովներուն:

Աղքատախնամը այս օրերս գործունէութեան մէջ է. բաւական խեղճ, աղքատ եւ որբ ընտանիքներու պէտքերը հոգաց: Շատ ուրախալի է որ Աղքատախնամին անդամները ամէն Ծնունդին եւ Զատկին լաւագոյն կերպով կ'աշխատին ու կը մխիթարեն շատ մը աղքատներ:

Տ. Ներսէս Վ. Խապայեան ժամանակեայ կերպով Մէրսինի քարոզչութիւնը պիտի վարէ մինչեւ ցնոր անօրինութիւն: Այս առթիւ քանի մը օր Ատանա մնաց, եւ երէկ իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ:

Դպրեվանքին բազմաթիւ պատրաստութիւնները կամաց կամաց սկսելու վրայ են: Կիլիկիոյ ընդհանուր թեմերէն ուշիմ աշակերտներ գալու սկսած են: Մինչեւ հիմա եկող աշակերտներուն թիւը տասնի կը հասնի: Կը յուսանք որ քիչ ատենէն աշակերտներուն թիւը կ'ամբողջանայ եւ Կիլիկիոյ արժանընտիր Հայրապետին հովանաւորութեան տակ օգտակար ու բեղմնաւոր արդիւնքներ առաջ կը բերէ:

Տ. Աղապահեան Մկրտիչ վարդապետ, Ս. Կաթողիկոսին հրամանով, հիմա Համիտիէ ղրկուած է՝ հովուելու համար տեղւոյն բարեպաշտ հայ համայնքը: Ս. Ծնունդի տօնը շատ մեծ ուրախութեամբ անցաւ, հայ եկեղեցիի մէջ արարողութիւնները ու երգեցողութիւնները լաւագոյն կերպով տեղի ունեցան, ուր ներկայ էր երկսեռ հոծ բազմութիւն մը:

Տ. Ց. Պ.

Ատանա

ՋՄՐԱՆ ՁԱՅՆԸ

(ԱՐՁԱԿ ՔԵՐԹՈՒԱԾ)

Տը՛, տը՛, տը՛...:

Ձմեռն է ան որ կը սուլէ, կը շառաչէ, կը ձիւնէ, կը փոթորկէ դուրսը. ահաւորաձայն հովեր մոլեգին պտոյտներով կը շարժեն լերկ ու մերկ ծառերուն կմախքները: Ձիւնն է ծածկեր լեռներն ու դաշտերը, ձորերն ու ծործորները, եւ իր սառն-ծիծաղը կը թրթռայ ամէն կողմ: Մարմինս կ'ամփոփուի հոս, սենեակիս մէջ. տաքուկ վառարանիս քովիկը, կը մտմտամ... Չեմ ուզեր բանալ պատուհանիս փեղկերը, դիտելու համար դուրսի ձմեռուան աւերումները, հեռաւոր, ձիւնապատ լեռներուն ու դաշտերուն, մօտակայ պարտէզին մէջ: Թռչուն մը անգամ չի թռչիր. ձիւն ու սառ դուրսը...:

Եկո՛ւր աղւոր, եկո՛ւր, սառած ու մեռած բնութեան հետ չսառին մեր սրտերն ալ. վառարանին ճարճատող կրակէն աւելի սիրոյ տաքուկ շունչերուդ, կրակ-համբոյրներուդ պէտք ունի սիրտս: Գարնան վարդերուն ու դալարներուն, թռչուններու երգերուն հետ մ'՝ սիրեր զիս, հիմա՛, հիմա՛, սիրո՛ւն աղւոր, երբ ձմեռ կայ դուրսը ու հոգիիս մէջ...: Չե՞ս ուզեր անձնուէր ըլլալ քեզ պաշտողին:

⁂

Տը՛. տը՛. տը՛...:

Ո՞վ է այդ ձիւնի համապարփակ ճերմակին վրայէ շարժուն կէտը. — մոլորեալ ճամբորդ մըն է, ձիւնին ու ցուրտին, հովին ու փոթորիկին անգթութեան մատնուած: Քա՛լէ, քա՛լէ խեղճ անցորդ, շատ հեռու չէ ցածուկ հիւղակս. դէպ ի հոս առած ամէն մէկ քայլդ խուսափում մըն է ստոյգ մահէն ու վերահաս կորուստէն: Քա՛լէ, քա՛լէ խեղճ անցորդ, հոս քեզի գթացող սիրտ մը. ջերմիկ թոնիր մը տաքուկ ապաստան մը կայ...:

Ես ալ այդ մոլորական անցորդին կը նմանիմ, աղւորս կը վազեմ, տաքուկ խորշ մը գտնելու համար սիրտիդ մէջ. քնքիկ մը տեղ՝ ծունկերուդ մօտիկ, ու սիրոյ գգուանքներ ընդարմացած մարմինիս: Եւ արդէն ի՞նչ ենք դուն ու ես աշխարհիս վրայ, եթէ ոչ անցորդ մը միայն: Ուրեմն եկո՛ւր, սիրոյ բոյն մը շինենք, ու մեր հոգիներովը տաքցնենք զայն:

⁂

Տը՛, տը՛, տը՛...:

Դուռը կը զարնուի, ո՞վ է այն. — խեղճ մուրացիկ մը, ցնցոտիներու մէջ փաթթուած. կերկերուն ձայնով պատառ մը հաց կը խնդրէ, կեանք կը մուրայ...: Տուէ՛ք պատառ մը հաց, պնակ մը ապուր, տուէ՛ք անոր, խե՛ղճը... ո՜րչափ դող է ան հիմա, ո՜րչափ ցուրտ, երախտագիտութեան նայուածքներ կ'ուղղէ, ակռաները կը խօսին լուռ բարբառով մը զոր իր շրթները չեն կրնար արտասանել:

Աղւո՛րս, ես ալ սիրոյդ դուռը կը զարնեմ, չե՞ս բանար ինծի. հերի՛ք սպասեմ, վարսերս ձիւնէն ու անձրեւէն թրջեցան, ձեռքերս ցուրտէն սառեցան...: Դուռը սիրոյ սիրտերու կեանքի յայտարարը չէ՞, եթէ ոչ շարժող սիրոյ. չէ՛ չէ՛, հաւատալ չեմ ուզեր, կեանք կայ դեռ հոն, հետեւաբար՝ գութ: Չե՞ս ուզեր երախտագիտութիւնովս երջանիկ ըլլալ: Սիրէ՛, սիրէ՛ աղւորս, մինչդեռ հոգիիդ մէջ գարուն կը տիրէ տակաւին, մի՛ մոռնար որ ձմեռը կայ դեռ, ծերութիւնը, այն ատեն շա՞տ ուշ է...:

Ուրեմն կը տեսնես որ, գարնան երգերէն, ամրան հրապոյրներէն, աշնան շունչերէն աւելի ձմրան ձայնն ալ քաղցր կարօտով կը լեցնէ հոգիս: Քեզի ա՛լ աւելի հիմա պէտք ունիմ. երբ դուն քովս ես՝ ձմեռէն չեմ վախնար, որովհետեւ դո՛ւն հոգիիս անանց սէր-գարունն ես, դուրսի ձմեռը ի՞նչ կրնայ ընել ինծի, երբ դուն քովս ես, սիրակա՛ն աղւոր...:

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

"ԿԵԱՆՔԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄԸ"

ԱՒԱԳ ԽՆԴԻՐԸ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Կրնանք ապահով ըլլալ թէ Արարիչն ստեղծած չպիտի ըլլար համայն Բնութեան գեղեցկութիւնն աչքի, ու երաժշտութիւնն ականջի համար, եթէ զայն լիովին վայելելու ընդունակ ըրած չըլլար մեզ, ու «գրեթէ անկարելի է ճշդիւ գնահատել թէ մարդ ո՛րչափ խաղաղութիւն կը հայթայթէ ուրիշներուն, ու ո՛րչափ ուրախութիւն կ'առնէ իր անձին՝ լաւ ուղղութիւն տալով իր գոյութեան» նմանողութիւն Բրիտանոսի:

Եթէ ներկայ դարն ըլլայ (ինչպէս որ մէկէ աւելի պատճառներով կը կարծեմ թէ է) ամենէն հիանալին, ամենէն շահեկանն ու ամենէն լուսաւորեալը՝ զոր աշխարհս տեսած է երբեք, մեր բարեբախտութեան կը պարտինք զայս, ո՛չ թէ մեր անձնական արարքին. այնպիսի բան մըն է ան՝ որուն համար պարտինք ոչ թէ հպարտանալ այլ շնորհակալ ըլլալ:

Մինչդեռ պարտինք երախտագէտ ըլլալ ու կատարելապէս ըմբռնել կեանքին անթիւ օրհնութիւնները, միանգամայն չենք կրնար յուսալ թէ անոր ցաւերէն ու անձկութիւններէն զերծ պիտի մնանք: Ուոլբօլ կեանքը նկարագրած է իբր «ողբերգութիւն մը՝ բոլոր խորհողներուն համար, ու կատակերգութիւն մը՝ բոլոր զգացողներուն համար: Իրօք, երբեմն ողբերգական է, ու շատ յաճախ կատակերգական, բայց սովորականն այն է՝ ինչ որ մենք կը նախընտրենք ընել զայն:» «Ո՛չ մէկ չարիք, կ'ըսէր Սոկրատ, կրնայ հասնիլ բարի մարդու մը, կեանքի՛ թէ մահուան մէջ», եւ սակայն բարիքի մարգարէները շատ աւելի յաճախ արդարացուած են՝ քան թէ չարիքի մարգարէները, բայց մենք շատ հակամէտ ենք թողելու որ երջանկութեան տարիներ անցնին աննկատ, մինչդեռ ճշդիւ կը համրենք ցաւի ու նեղութեան մէն մի վայրկեան:

Չենք կրնար միշտ յաջողութիւն ակնկալել. բնութիւնն անգամ կը վրիպի երբեմն: Բայց «ամբարհաւաճօրէն մի՛ փքանար առողջութեան ու բարօրութեան մէջ, եւ բարեկեցութենէ մի՛ յուսահատիր որ եւ է ձախորդութեան մէջ» (Պօքօ, Թրգմ. Ալֆրէտ Թեզըր.):

Ս. Գրքին քաջածանօթ մէկ հատուածը միշտ կ'ըսէ. «Հաճոյալի է ճամբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի, ու բազմաթիւ են անկէ անցնողները. քանզի անհրապոյր է ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի, ու սակաւաթիւ են զայն գտնողներ» (Մաթ. Է. 13. 14):

Բայց կարծեմ յաճախ սխալ եզրակացութիւններ կը հանուին այս համարներէն: Մեզի չըսուիր թէ ճշմարիտ ճամբան աւելի անհարթ ու դժուարին է, այլ միայն՝ թէ անձուկ է, ու դիւրագիւտ չէ: Անտարակոյս միայն մէ՛կ ճշմարիտ ճամբայ կայ, որ ամէն կողմ մոլորութիւններու կը ճղի: Նաւ մը ծովու վրայ միայն մէկ ուղիղ ընթացք ունի. կողմնացոյցին միւս բոլոր կէտերը զայն պիտի հեռացնէին սահմանուած նաւահանգիստէն. Բայց ասկէ չի հետեւիր թէ ճշմարիտ ճամբան ուրիշ որ եւ է ճամբէ աւելի խարակալից ու մրրկածուփ է:

Ուստի անժխտելի է թէ անիրաւութիւնն ու անմտութիւն յաճախ շատ հաճոյալի, երբեմն իսկ հեշտալի բաներ են՝ գոնէ վայրկենապէս: Այսպէս վարուիլն անհեթեթ պիտի ըլլար, ու միանգամայն պիտի նշանակէր ուրանալ փորձառութեան գոյութիւնը: Ես կը փափաքիմ մատնանիշել միայն, թէ այսպիսի դրդումներու տեղի տալով՝ վաղանցիկ հաճոյք մը կը գնենք ապագայ ցաւի մը ծախքով. թէ շատ բանէ ձեռնթափ կ'ըլլանք՝ համեմատաբար դոյզն շահու համար. թէ Եսաւի պէս՝ մեր անդրանկութեան իրաւունքը կը վաճառենք [illegible] մը փոխարէն, ու «մէկ ժամուան զուարթ [illegible] կը գնենք յաւիտենական տարիներու երկարատեւ զղջումով:»

Արդարեւ, շատ հեռուները երթալ չէ՛, ըսել — եւ խօսքս հիմա երկրային կեանքին վրայ է միայն — որ եթէ կը փափաքինք երջանիկ դառնալ, պարտինք փորձել բարի ըլլալ:

Բարօրութիւնն ու երջանկութիւնը որ եւ է կերպով միշտ չեն զուգընթանար. «Հարստութիւնը կրնայ շատ բան տալ, բայց միտքը պէտք է որ բաւական համարի տալ այդ շատը» (Պոյլ): — «Իմ միտքս ինծի համար աշխարհ մըն է, ուր ամէն վայրկեան կը գտնեմ այնքան բերկրանքներ» (Տայըր):

«Ամէն մարդ կարող չէ, կ'ըսէր Վօվնարկ, հարստութիւն, բարձր պաշտօններ, բարձր պատիւներ ստանալ. բայց ամէն մարդ կարող է առաքինի, վեհոգի, բարեխիղճ ու իմաստուն ըլլալ:»

Ճշմարիտ հարստութիւնը կը կայանայ ո՛չ թէ այն բաներուն մէջ՝ զոր ունինք, այլ այն բաներուն մէջ՝ որ ենք, ու այն առաւելութիւնները՝ զոր կը վայելենք, համազօր պատասխանատուութիւններ կ'ենթադրեն:

«Մեր երկրային կեանքը, կ'ըսէր Ռասկին, լոկ թատերական ներկայացում մըն է, մարդուն դերասանութիւնները՝ թատերախաղ մը. հարստութիւնն ու աղքատութիւնը, ցածութիւնն ու ճոխութիւնը, վերջապէս ընկերային բոլոր անհաւասարութիւնները անոր արտաքին մասերն են: Բայց այս երկրային կեանքէն յետոյ, թատրոնը պիտի փակուի: Այն ատեն իւրաքանչիւրն իր գործերուն համեմատ պիտի դատուի:» Յուսանք թէ մեր գործերը պիտի դիմանան դատաստանական այս փորձին:

Ու ի՞նչ պիտի ըլլայ այս փորձը: — Պիտի դատուին ո՛չ թէ մեր կատարումները, այլ կատարելու մասին մեր կամքը. ի նկատի պիտի առնուի, ո՛չ թէ մեր յաջողութիւնը կեանքի մէջ, այլ մեր արժանիքը: Ու պայծառօրէն այն ատեն ակներեւ պիտի յայտնուի, թէ իմաստուն ու առաքինի կեանքը միայն — ո՛չ թէ չար ու ինքնահաճոյ կեանքը — ճշմարտապէս երջանիկ ըլլալու արժանի է, եւ թէ մեղքի ու եսամոլութեան մէջ ապրողները իրական ինքնազոհում մը կ'ընեն:

«Որդեակ իմ, կ'ըսէ Սողոմոն, մի՛ մոռնար իմ պատուէրներս, եւ քու մտքիդ մէջ պահէ՛ իմ խօսքերս, զի անոնք երկարակեցութիւն եւ անդորրութիւն պիտի ընծայեն քեզի» (Առակներ):

Թարգմ. Ա. Ն. Թ. ՍԸՐ ՃՈՆ ԼԸՊՊՈՔ

ԵՐԵՔ ՄՈԳԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Երեք մոգերը՝ Պաղտասար, Մելքոն եւ Գասպար խաւեկ ու գլուխ առած մեկներ էին ի խնդիր Յիսուսի մանուկին: Բայց որովհետեւ լաւ չէին գիտեր Բեթլէհէմի ճամբան, մոլորած էին եւ ընդարձակ անտառէ մը անցնելէ յետոյ, վերջապէս հասան Բեթլէհէմի սահմաններուն

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (53)

ՊՕԼ ՊԷՐԹՆԷՅ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀՈՎԱՆԻԻՆ ՏԱԿ

ԺԴ.

ԲԱՐԻԶԻ ՄԱՅԹԵՐԸ

— Լօդ... Լօդ... քիչ մը կը տաքնա՞ս...

— Ոչ... կը մսիմ... քուն ունիմ... կը կրկնէր տնքան ակար ձայնով մը որ կը թուէր հեռուէն գալ... շատ հեռուէն:

Եւ արթննալու եւ միանգամայն ինքն ալ ապահով ըլլալու համար թէ միշտ կը մսէր, մինչ մօտեցաւ, ցուրտը անոր սառուցեալ ճակատին կը դպչէր, անոր սառուցեալ այտերուն եւ վզին, ըսաւ.

— Լօդ, մի՛ քնանար... խօսէ ինծի հետ...

Ու պզտիկ աղջիկը, իբր թէ երազական եւ հեռաւոր տեսիլքներու մէջ ընկղմած, պատասխանեց.

— Բօլօ, քիչ մը հանգչինք... յոգնեցանք այլեւս քալելէ... հոգ չէ...

— Ես եմ, կը հեծկլտար տղան, այս ամենուն պատճառը ես եմ որ քեզ հոս բերի, ես եմ որ քեզ կը մեռցնեմ:

Ու մոլեգին շարժումով մը՝ անոր թիկնոցակը քաշած էր:

— Ըհ, կը գոչէր յուսահատ, երբ Լօդի ձեռքը բռնեց... այնքան թաց է, եւ աւելի պիտի սառի...

Բայց [illegible] իր թաւշեայ բաճկոնակը, գործաւորի խոշոր բաճկոնակը, տաքութենէ, յոգնութենէ եւ անձկութենէ դեռ տաք մնացած, ըսաւ.

— Իմինս աւելի չոր է...

Եւ յունուարի այդ դժնդակ գիշերուան մէջ, անգթօրէն փակուած կառքի ապաւէնին տակ, զգեստները հանած ու փոքր աղջիկը սեղմած էր այդ տաք բաճկոնին մէջ, որ լայնարձակ զգեստ մը եղած էր հիմա:

Ու երբ տղան տեսաւ անոր դողալը, ո՛չ թէ ցրտէն, ըսաւ.

— Լօդ, տաքութիւն կը զգա՞ս...

— Այո՛... կարծես թէ քիչ մը կը զգամ...

Բայց նորէն սկսաւ դողալ:

— Բայց... դուն... Բօլօ...,

— Ո՛հ, ե՛ս, պատասխանեց տղան ժպիտով մը որ ակռաները կը կրճտէր, ես թիկնոցակ մը ունիմ:

Ու իր սարսռուն ուսերուն վրայ դրաւ զգեստը, ուրկէ անձրեւը թափանցած էր... գիշերուան սառնամանիքը կը սեղմէր:

Յետոյ այս լքեալ եւ թշուառ [illegible], այս խեղճ պզտիկ արարածին քով, որուն կ'ուզէր հաղորդել մինչեւ իր տաքութեան վերջին մնացորդը, պառկեցաւ [illegible] վրայ:

Անոր փաթթուեցաւ բոլոր ուժով եւ իր թմրած թեւերով:

. . . .

Այո՛, իր ուժին չափ... արդարեւ քիչ մը տաքութիւն կուտար պզտիկ մարմինին, զոր կը սեղմէր գանձի մը պէս...

Լօդ, իրենց ունեցած ցնցոտիներով փաթթուած, ճմլուած, գիրկընդխառնուած, տաքցած, Լօդ ինքզինքը կը գտնէր...

Լօդ աւելի կծկուիլ կը փորձէր Բօլի բազկաց մէջ, որոնք իբր ուրիշ զգեստ մը կը ծառայէին իրեն:

Ու կը կակազէր հիմա.

— Բօլօ... իմ Բօլօ, այնքան չեմ մսիր... իսկ դո՞ւն... բայց հիմա ան ալ չէր պատասխաներ:

Իր շուրթները սեղմուած, փայտ դարձած [illegible] մը, որ կը դողդողէր, ալ չէին բացուեր:

Ասկէ զատ, ատենը կուգար զառանցանքի, որոնք յայտարար նշանն են անյաղթելի ընդարմացման... այն պաղ քունին՝ ուրկէ այլ եւս չեն արթննար:

Իր երազը Թրատոյի ամարանոցը կը տանէր զինքը... [illegible] մայրական բազկաց մէջ, զոր կը յուսար օր մը գտնել նորէն...

Ընդարմացած, ալ չէր զգար այս [illegible] վերջերուն: Վերջապէս քանի մը բառ կը պատասխանէր, — երազական բառեր — այն հարցմանց, զորս Լօդ կը կրկնէր, ամէն անգամուն աւելի մարող ու աւելի տարտամ...

— Բօլօ... ալ բան մը չես ըսեր... Բօլօ... խօսէ ինծի հետ...

Վերջապէս կակազած էր:

— Այո՛... իրաւունք ունիս... լաւ է որ քնանանք...

Ու ըսելով ճիչ մը արձակեց, որ մահուան հեւիւնքին կը նմանէր, ճիչ մը որ նաեւ հոգեվարքի տանջանք մըն էր, ու որովհետեւ առաջին անգամ ըլլալով Բօլօ շարժում մը ըրած էր... կէս մը տեղէն ելլելով՝ թեւերը իրարու զարկած եւ [illegible] ինկած էր իբր նուաղեալ ու մեռեալ...

Ա՛հ, արհաւիրքէն ու սրտնեղութենէն էին:

Ան էր որ հիմա ձեռքերով, շրթունքներով կը շօշափէր այդ անզգայ եւ սառուցեալ մարմինը...

Ան էր որ այս անյուսալի գիշերը կը կանչէր պոռալով.

Եւ անոր հեծկլտանքները դադրեցան յանկարծ:

Գլուխը վերցուց, ձեռքերը տարածած, իբր թէ դադրեցնելու համար զինքը շրջապատող աղմուկը: Անյագաբար մութ կ'ընէր:

Այո՛... ոտնաձայներ կը լսէր:

Ծանր քայլեր, որոնք կը մօտենային...

Եւ յուսահատութեան ու սրտնեղութեան [illegible] մէջ, իր ողորմելի ձայնին բոլոր ուժովը կը պոռար:

— Օգնութի՛ւն... օգնութի՛ւն...

Մարդը — վասն զի [illegible] մարդ մը կ'անցնէր — նախ վարանիլ ձեւացուց...

Բայց քանի՛ Լօդի աղաղակները կը կրկնուէին, քիչ մըն ալ մօտեցաւ, ոչ շատ, վասն զի գիշերուան այս ժամուն, պէտք է զգուշանալ, ամայի փողոցներուն մէջ, մինչեւ իսկ անոնցմէ որոնք օգնութիւն կը հայցեն:

— Լա՛ւ, ըսաւ մարդը հաստ ձայնով, եւ [illegible] մը, ի՞նչ կայ հոդ, այդ կառքին տակ...

(Շարունակելի)

վրայ գիւղ մը։ Ցօղնած ու, իրենց բռղունկները ամօթալից եղած էին Մարիամի որդին նուիրական խունկերը կրելէ եւ տակէ զատ չտա անօթի էին ու ծարաւ։ Գիւղին մէջ իրենց տուժեւ եղող առաջին դուռը զարկին, հիւրընկալութիւն խնդրելու համար։

Այս տունը, աւելի ճիշդ հիւղակը, շինուած անտառին գրեթէ եզերքը, բնակութիւնն էր Տօնի Ֆիլօրիօ անուն փայտահարի մը, որ հոն կը բնակէր խեղճուկ վիճակի մը մէջ իր կնոջ եւ չորս զաւակներուն հետ։

Ան շինուած էր յարդախառն ցեխով, ծածկուած էր հողէ եւ մամուռէ տանիքով մը, որուն մէջէն ջուրը կը մղէր եւ օրհրով վար կը թափէր տնակին ներսին։

Պարտասած ուղեւորները կրկին բաղխեցին դուռը, եւ երբ փայտահարը զայն բացաւ, խնդրեցին որ բարեհաճին հիւրընկալել զիրենք։

— Աւա՜ղ, ազնի՛ւ պարոններ, ըսաւ Ֆիլօրիօ, միայն մէկ անկողին ունիմ ինծի համար եւ խշտեակ մը՝ զաւակներուս համար. գալով ընթրիքին, միայն խաշած գետնախնձոր եւ հաց կրնանք տալ ձեզի։ Սակայն եւ այնպէս մտէ՛ք, եւ եթէ դժուարահաճ չէք գտներ այս ամէնը, պիտի աշխատինք գոհացնել ձեզ։

Մոգերը ներս մտան։

Գետնախնձոր հրամցուցին եւ երեք մոգերը լափեցին մեծ ախորժակով, փայտահարն ալ իր կինը անոնց տալէն իրենց անկողինը, ուր հանգստօրէն քնացան մոգերը, ի բաց առեալ Գասպարը, որ չտա կը նեղուէր դէր Պաղտասարի եւ հսկայ Մելքոնի մէջտեղը։

Ցօղօրդ առաւօտ ճամբայ ելլելէ առաջ Պաղտասար որ երեքին մէջ ամէնէն մեծահոգին էր, ըսաւ Ֆիլօրիօյի.

— Կ'ուզեմ ձեզի բան մը տալ իբր շնորհակալութեան նշան ձեր հիւրընկալութեան։

— Մենք յօժար սրտով տուինք, ակնկալութիւն մը չունինք, ազնի՛ւ պարոններ, պատասխանեց փայտահարը միեւնոյն ատեն երկրպագելով ձեզը։

— Սատկ չունիմ, ըսաւ Պաղտասար, բայց կ'ուզեմ յիշատակ մը թողուլ, որ աւելի պիտի արժէ։

Փնտռեց գրպանները եւ փոքրիկ օրինգ մը հանելով տուաւ Ֆիլօրիօյի, եւ մինչ այս վերջինը դէմքի ծամածռութիւններ կ'ընէր, ան շարունակեց.

— Եթէ խնդիրք մը ընէք այս օրինգին վրայ եղանակ մը նուագելով, անմիջապէս կը կատարուի։ Առէ՛ք, չարաչար մի՛ գործածէք եւ մի՛ գլանաք աղքատին ո՛չ ողորմութիւն եւ ոչ ալ հիւրընկալութիւն։

* * *

Երբ երեք մոգերը աներեւութացան ճամբուն դարձած անկիւնը, Տօնի Ֆիլօրիօ ըսաւ իր կնոջ՝ փոքրիկ օրինգը արհամարհանքով ձեռքին վրայ կշռելէ յետոյ.

— Կրնային այս օրինգէն նուազ ծիծաղելի նուէր մը ընել մեզ՝, բայց եւ այնպէս պիտի փորձեմ փչել, տեսնելու համար թէ արդեօք մեր վրայ չե՞ն խնդացեր։

Ու փչեց։

— Կ'ուզէի նախաճաշի համար ունենալ ճերմակ հաց, եւղոտ կարկանդակ եւ շիշ մը լաւ գինի։

Այս փոքրիկ օրինգով ատաղձ եղանակ մը նուագեց ու անմիջապէս մեծ զարմացումով տեսաւ սեղան մը, ծածկուած ճերմակ ծածկոցով մը ու վրան ածուած հաց, գինի եւ կարկանդակ։

Այն ի՜նչ վստահ եղաւ իր օրինգի զօրութեան, ո՛չ բան մը չկրցաւ, ինչպէս կը խորհիք, մտքէն անցածը ուզեց։ Օրն ի բուն կը նուագէր։ Նոր զգեստներ ունեցաւ իր կնոջ ու զաւակներուն համար, դրամ, շքեղ ու առատ սեղան, եւ որովհետեւ աւելի պէտք էր՝ ունենալու համար, կարճ ժամանակի մէջ գիւղին մեծատունը եղաւ։ Ան ատեն զինքն հաւատար իր հիւղակին տեղ շինել տուաւ հոյակապ շէնք մը, զայն կահուրեց ճոխ ու թանկագին կարասիներով եւ զարդերով, ու այն օր, երբ շինութիւնն ու կահաւորումը աւարտեցաւ՝ մեծ խնջոյք մը տուաւ իր նոր տան բացման առթիւ։

Արծաթ սպասներով շողշողուն, լոյսերուն մէջ ողողուն, ճոխ սեղանին շուրջ համախմբուած էին անդին բոլոր պատուաւոր անձերը։ Ինքը նստած էր սեղանին մէկ կողմը իր կնոջ քով, որ զարդարուած էր մետաքսէ մը պէս եւ երաժիշտները կ'արտադրեցնէին երբուբերութիւնները իրենց ամէնէն զուարթ եղանակներով։ Որպէս զի խնճոյքը չխանգարուի Ֆիլօրիօ իր ծառաներուն հրամայած էր չթողուլ, որ աղքատները ու տեւ է պաշտօնականով ներս մտնեն եւ նայի, իսկ դուռը կոչնեցուցած էր երկու անձեւ ծառայ՝ փայտը ձեռքերնին՝ հեռացնելու համար չըմկաւք բոլոր մուրացկանները։

Այսպէս՝ պարտով թէ ո՛չ ոք պիտի խռովէր, հրաւիրեալները ուրախ սրտով հաճոյքի անձնատուր եղած էին. կ'ուտէին, կը խմէին եւ կը զուարճանային խօսելով խնդալով։

* * *

Արդ՝ այդ իրիկուն երեք մոգերն իրենց նուէրները Յիսուս մանկան մատուցանելէ յետոյ կը վերադառնային Բեթղեհէմէն, Անտառէն անցնելով ճանչցան գիւղը, ուր գիշերած էին եւ անտեն լոյսերու մէջ ողողուած բնակարանը։

Գասպար ըսաւ Պաղտասարին, կատակելով.

— Հետաքրքիր եմ գիտնալու թէ մեր մարդը չարաչար չ՞է գործածած փոքրիկ օրինգը եւ թէ արդեօք հարուստ ըլլալէն ի վեր իր խոստման հաւատարիմ մնացա՞ծ է աղքատներուն հանդէպ։

— Փորձենք, պատասխանեց Պաղտասար։

Մուրացկանի պէս հագուեցան, իրենց գեղեցիկ զգեստները ցնցոտիներով փոխանակեցին, դէպ ի բնակարան ուղղուեցան եւ դիմեցին մը հիւրընկալութիւնը խնդրեցին, բայց ծառաները մերժեցին, եւ որովհետեւ տակաւ կը պնդէին, աղմուկը մեծցաւ։ Ֆիլօրիօ տեղեկացաւ պատահածէն նայիլ, եւ տեսնելով որ մուրացկաններ են, հրամայեց որ շուները անոնց վրայ արձակեն։ Մոգերը կ'ըսէին դիրե՞ն հալածական խոժոռանալէ յետոյ։

— Միթէ այս տեղ ան էր, ըսաւ ըմբոհաւանական Գասպար, որուն օրինգը խոռած էր գամիքը։

— Լաւ է, վրայ բերաւ հսկայ Մելքոն։ Պէտք է գիտնայ թէ ի՛նչ կ'արժէ երեք մոգերուն սէրը...

Սակայն անդին հրաւիրեալները արտուքին վրայ կը շարունակէին խնջոյքը։ Աղանդերի ժամանակն էր, եւ Ֆիլօրիօ, պնակ մը ձեռքը, խմորեղէնի կտոր մը բաժնելու վրայ էր, երբ լսուեցաւ ուղեկորցի մը դաշնակներուն ձայնը։ Երկաւ կոյտառ մի, գը քաշէին կտոր մը։ Ֆիլօրիօ գլխեշալ պատուհանէն նայեցաւ եւ տեսնելով որ հրաւիրեալներ կուգան դէմ հրամայեց որ զանոնք չտալով ներս կը բոցներ։ Ինքն ալ ճրագ մը առած եկաւ սրահին դուռը՝ անձամբ ընդունելու համար նորեկները։ Երեք մոգերը ներս մտան, պերճ տարազներով։ Ֆիլօրիօ, որ ճանչցած էր իր երբեմնի հիւրերը, չշփոթեցաւ եւ ողջագուրելէ յետոյ խնդրեց որ սեղանի մասնակցին։

— Շնորհակալ ենք, ըսաւ Պաղտասար սառն։ Մենք չենք ձգեր անոր տունը, ուր ա՛յնչափ դէչ կ'ընդունուին աղքատները։

— Ձեր խոստմնադրժութեան համեմատ կը մեծարեմ ձեզ, գոչեց Մելքոն հսկայ ձայնով։

— Հապա, դուք չունէիք աղքատներուն վրայ արձակել կատաղ, յարեց Գասպար ձեռքը օրինգին տանելով. ապաշխարէ՛, քեզ պիտի նուագեմ եղանակ մը, զոր չես լսած առաջուն...։

Եւ գրպանէն հանելով նախապէս Ֆիլօրիօյին տուած օրինգին բոլորովին համանման օրինգ մը անհաղորդ հնչեցուց։ Ակնթարթի մը մէջ, սեղանը անհետացաւ եւ փայտահարը ինքզինքը գտաւ մերկ առանձին անտառին եզերքը իր փլած հիւղակին առջեւ, իր կնոջ ու զաւակներուն քով, որոնք ցնցոտիներ հագած էին։

— Բարեբախտաբար դեռ կը մնայ օրինգը, մտածեց Ֆիլօրիօ։

Բայց զուր պչպչեց իր ծակ գրպանները. օրինգն աներեւութացած էր երեք մոգերուն հետ։

* * *

Այդ օրէն ի վեր է որ սովորաբար երբ մոգերուն թաղարը կը կարեն, աղքատներուն ալ խնամով բաժին կը հանեն։

ԱՆՏՐԷ ԹԵՕՐԻԷ

Թարգմ. ԽՈՍՐՈՎ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Կլատօ գնդապետին ճշմարտութիւններ. — Սքրիտլով ծովակալը. — Ռուսիոյ ծովային պաշտօնատունին մէջ տիրող կարծիքը. — Պալթիկի նաւաբաժինը։

Բարիզ, 23 յունուար. — Կլատօ գնդապետը կը շարունակէ իր պայքարը եւ հետզհետէ բազմաթիւ կուսակիցներ կը գտնէ՝ Ռուսիոյ նաւատորմը չտալով բարձր վիճակի մը մէջ դնելու համար։ Աւելորդ է ըսել թէ այդ սպային յայտարարութեանց հետեւանքովն էր որ Պալթիկի ռուսական երրորդ նաւաբաժինը ա՛յնքան շուտով պատրաստուեցաւ։ Սքրիտլով ծովակալը, որ չգիտցաւ կամ չկրցաւ օգտակար բան մը ընել Վլատիվոսթոքի մէջ, Ռուսիոյ կը վերադառնայ։ Ցատունները կ'ըսեն թէ անոր կողմէ Բեղերբուրկ ղրկուած կրկին տեղեկագիրները կորսուած է տալով ամփոփել. — Բաղաք մ' առանց պաշտպանութեան. Նաւաբաժին մը որ յաճախորդէ մը եւ մէկ քանի թորփիլանաւերէ միայն կը բաղկանայ։ Սքրիտլով բնաւ յօժարէն պիտի չփորձէր միանալու Փորթ-Արթուրի ռուսական մարտանաւերուն։ Կլատօ գնդապետը, որ Սքրիտլով ծովակալին սարդապետն է, ազատ կերպով կը պաշտպանէ զայն եւ կը պնդէ ծովակալին յանձնել Տօքիօյի պաշտօնը նաւային սպայակոյտի մը (որ Քուրոփաթքինին զօրավարին վերին հրամանատարութեանը տակ դրուի՝ ցամաքի եւ ծովի զինուորական գործողութիւնները կարելի եղածին չափ համերաշխութեամբ կատարելու համար։ Բեղերբուրկի ծովային պաշտօնատունին մէջ կ'ըսուի թէ զօրաւոր չեն պատճառները Կլատօ գնդապետին յօդուածները որոնք կը պահանջեն Վլատիվոսթոքը պաշտպանողական վիճակի մէջ դնել՝ պաշտօնի մը իբրեւ կեդրոնատեղութիւն, եւ Սքրիտլով ծովակալը նաւային սպայակոյտի պետ կարգել, Քուրոփաթքինի զօրավարին ուղղակի հրամանատարութեանը տակ։ Նոյն պաշտօնատունին մէջ կ'ըսուի նաեւ թէ Կլատօ գնդապետը, նախկին թէկնածու Սքրիտլով ծովակալին, իր մէջ ծած պայքարներովը գլխաւոր նպատակ ունի վերահաստատել իր պետին վարկը։ Կլատօ գնդապետը, ներէն մօրանալու բուն առաքումը պահանջելով, յայտնի նպատակ ունէր ծածկել Սքրիտլով ծովակալին սխալները, վասն զի գլխաւոր պատասխանատու հեղինակն է ռուսական նաւատորմին փճացմանը Մերձաւոր Արեւելքի մէջ։ Սքրիտլով բնաւ չկրցաւ Փորթ-Արթուր երթալ եւ իր նաւատորմին ճակատամարտ մը կատարել տալ։ Նախամեծար համարեց հաստատուն ցամաքի վրայ մնալ Վլատիվոսթոքի մէջ. թակարդներու յաճախորդները ղրկել, առեւտրական շոգենաւերու դէմ փառաւոր բայց ապարդիւն որսորդներ կատարելով մխիթարուելու. Նաեւ թորփիլանաւերը ղրկել կենդանի դէմ անոր որսորդներ ընելով վտանգուելու։ Բեղերբուրկի ծովային պաշտօնատունին մէջ կը յայտարարուի թէ Սքրիտլով ծովակալին անփութութեան հետեւանքովը ռուսական նաւատորմին փճացած է, առանց որ եւ է փորձ մը հասցնելու Թոկիոյի եւ Յոկոհամայի ճնշման նաւաբաժիններուն, եւ թէ Սքրիտլովի պաշտպանները՝ Կլատօ գնդապետը հիմա կը պահանջէ Պալթիկի նաւաբաժնին առաքումը, ուզելով միեւնոյն ատեն Սքրիտլով ծովակալին արդարացումները տակ դնել։ Ռոժտեստվենսքի ծովակալն է որ մինչ պիտի վարէ նաւային գործողութիւնները, եւ այդ առթիւ Ռուսիոյ ծովային պաշտօնատունը կը յայտարարէ թէ ընդարձակ ախոյ է այն տեղեկութիւնը, որուն համաձայն, Ռոժտեստվենսքի ծովակալը հրաման ըլլայ թէ իր նաւաբաժինը, Ֆոլքերսամ ծովակալին նաւաբաժնին հետ, ճամբայ ելած ըլլայ՝ առանց սպասելու Բեղրովսքի նաւակալին նաւաբաժնին որ ճամբան է եւ Նեպոկաթով ծովակալին նաւաբաժնին որ մօտերս Լիպաւայէն ճամբայ պիտի ելլէ։

Բեղերսպուրկ Նովոյէ Վրեմիա կը հրատարակէ Կլատօ գնդապետին մէկ յօդուածը, ուր ըսուած է. — «Մեր երրորդ նաւաբաժին նաւերուն, որոնք Քրոնշթատ կը գտնուին, քանի որ Լիպաւա չեն ղրկուած եւ Քրոնշթատի մէջ կը սառցապատին, ասկէ կը հետեւի թէ գարունէն առաջ ճամբայ պիտի չելլեն, վասն զի հիմա սառած են պաշարուած են։ Ուրեմն խորապէս հակառակ ուսած եմ որ օգնութեան եկողէն առաջ զանոնք ճամբայ հանելը, վասն զի ամառը պիտի չկրնան անցնիլ Հնդկական Ովկիանոսը՝ այն միջոցին երբ կաթող աթեմով կը փչեն պարբերական հովերը. թէ, բաց ծովի մէջ ածուխ պիտի չկրնան տանիլ եւ թէ ածուխ բեռցած նաւերը պիտի չկրնան իրենց առաջէն քալել։ Արդ, եւ ոչ մէկ նաւ կրնայ Հնդկական Ովկիանոսը անցնիլ իր ածուխի պաշարովը եւ պարտաւոր է մտնել անգլիական նաւահանգիստները, որոնք Ռուսերուն առջեւ բացարձակապէս փակուած են պատերազմին տեւողութեանը միջոցին։ Այդ ուղեւորութիւնը ձմեռը միայն կրնայ կատարուիլ, երբ Հնդկական Ովկիանոսը հայելիի պէս է, ուրկէ հիմա կ'օգտուի Ռոժէստվենսքիի նաւաբաժինը։ Պէտք է յիշեցնել թէ Ռուսիա ազատ ծովի մը ապահովութիւնը ձեռք չը ցնէ, նոյն իսկ յաղթութեան շարքէ մը ետքը, ռուսական բանակը չտալ չտա Մոնկոլիոյ հոբանային մասը պիտի կրնայ նորէն ձեռք անցընել, բայց այդ պայմաններուն մէջ պիտի չկրնայ վերստին գրաւել Փորթ-Արթուրը։ Բարէտ ալ պիտի չկրնայ երթալ եւ պիտի չկրնայ արգիլել Ճապոնները՝ Սախալինը ու Քամչաթքան գրաւելէ»։

Տուլոն. — Սէնթ-Մորիթ (Մարթինիքա,) ջրանցքէն ժամանած անհարազատ շոգենաւ մը, ուր Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինին ածուխ տուած է, լուր բերաւ թէ նաւաբաժինը յունուար 14ի ճամբայ ելեր է, բայց դէպ ի ո՛ւր երթալը յայտնի չէ։ Յունուար 13ին զրոյց ելած ըլլալով որ Ճապոնները կը մօտենան, Պալթիկի ռուսական նաւաբաժին նաւերը պատերազմի պատրաստութիւններ տեսան եւ անհարազատ շոգենաւերը հրաման ստացան հեռանալու։

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Փախստականներ. — Նաւարկութեան դժուարութիւնը. — Ճապոնները

Չէ-Ֆու, 23 յուն. — (Թամ Թըթող ցէն). — Շատ մը նաւակներ, ուր-ատոր բազմիկներով լեցուն որոնց մէջ կան բազմաթիւ կիներ, Չէ-Ֆու ժամանեցին։ Նաւարկութիւնը շատ դժուար է՝ սառցե աշտներու հետեւանքով. Փախստականները ճամբուն քանի մը օրն ցինք առած են, որոնց նաւակները սառցերու զօրնուած էին։ Ճապոնները, ռուսական կարծիքէն վախնալով, լաւ կը վարուին Փորթ-Արթուրի բնակիչներուն հետ։ Այս վերջինները արտօնուած են իրենց գոյքերը եւ զէնքերը միասին տանելու։ Չին-ները ամբողջակի. Ցուլի երթալէ ետքը միայն ճապոնական զինուորները Փորթ-Արթուր մտան։ Ամրացնելը նորոգելու եւ ականները վերցնելու աշխատութիւնները սկսան։ Փախստականները Փորթ-Արթուրէն Չէ-Ֆու տանելու համար փոխադրութեան միջոց չը կայ։ Փախստականները բազմաթիւ կը պարտին [illegible] վարձուած նաւակներու մէջ՝ իրենց մեկնելու կարգին, վասն զի Ճապոնները մերժած են իրենց շոգենաւերը»։

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սխալ զրոյցներ. — Ռուս դեսպաններու յայտարարութիւնը. — Եւրոպական պաշտօնական շրջանակներուն մէջ. — Խաղաղասէրները։

Բարիզ, 23 յուն. — Ամէն օր հեռագիրներ կը հաղորդեն միջնորդութեան նոր զրոյցներ, սակայն ինչպէս յայտնի է, Ռուսիա այդ տեսակ բան մը չընդունիր եւ վստահ է որ Քուրոփաթքինին զօրավարին բանակը յաղթական պիտի հանդիսանայ։ Բարիզի ռուս դեսպան Պ. Նելիտով այս յայտարարութիւնը ըրաւ ֆրանսական լրագրի մը խմբագրին. — «Կրնանք բացարձակապէս յայտարարել թէ ռուս կառավարութեան մտադրութիւնները բնաւ փոխուած չեն։ Փորթ-Արթուրի պաշտպանութեան աղէտալի վախճանը թէեւ վիշտ պատճառեց մեզի, սակայն անակնկալ մը չեղաւ։ Արդէն հաւանականութեանց հաշիւներուն մէջ նախատեսած էինք այդ պարագան։ Մեզ որ, ակէ մը անկումը բնաւ վճռական ազդեցութիւն մը չէ ըրած պատերազմի մը զարգացումին վրայ։ Ամէն ատենէ աւելի որոշած ենք պատերազմը առաջ տանիլ մինչեւ վերջը։ Երբ Քուրոփաթքինի զօրավարը անցեալ մարտին ճամբայ ելաւ, հրապարակաւ յայտարարեց թէ առնուազն ամսուան կամ երկու տարուան պէտք ունէր։ Անկէ ի վեր տասը ամիսներ անցան։ Փորթ-Արթուր թէեւ ինկաւ, սակայն մեր յուսացածէն աւելի դիմադրեց։ Աւելորդ թէ ի՛նչ պէտք է ըսել այդ դժնդակ դէպքէն ետքը։ Աւելորդ թէ ի՛նչ պէտք է յայտարարել այն նպատակաւոր տեղեկութեանց դէմ, որոնք Ռուսերը հաշտութեան պատրաստուած եւ հարկադրուած ցոյց կուտան։ Յաղթութենէ ետքը միայն պիտի խօսինք հաշտութեան վրայ»։

— Ուաշինկթընի ռուս դեսպան Քասինի կոմս ալ միեւնոյն կարծիքը կը յայտնէ ամերիկեան լրագրի մը ներկայացուցիչին։

— Լոնտոնի մէջ հեռագրական գործակալութեանց հաղորդուած զեկոյց մը նոյն կարծիքը կը յայտնէ։

— Պերլինի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ ալ նոյն կարծիքը կը տիրէ։ Ֆոսիշէ Զայթունկ կ'ըսէ. — «Ներկայ պարագաներուն մէջ եւ ոչ մէկ կառավարութիւն կրնայ համարձակիլ միջնորդութեան առաջարկութիւն մը ընելու։

— Եւրոպայի եւ Ամերիկայի խաղաղասէրները, սակայն, բացարձակապէս կը պահանջեն որ միջնորդութիւն մը ըլլայ։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուս զինուորներուն թիւը. — Ճապոնական բանակը. — Անմիջական մեծ ճակատամարտ մը հաւանական չի նկատուիր։

Թոքիօ 23 յունուար. — Կը հաւաստուի թէ Ռուսերը վերջերս չորս զօրաբաժին ստացած են։ Այնպէս կը նկատուի թէ անոնց հիմակուան թիւը ինը զօրաբանակներէ կը բաղկանայ՝ այսինքն երեք հարիւր հազար զինուորներ՝ ամէն տեսակ։ Քուրոփաթքինին զօրավարին բանակատեղը, Սանկ-Զա-Բի մէջ, Մուքտէն-Թաւղանի գիծին մօտ է։ Ռուսերը վերջերս զօրացուցին իրենց բանակին թեւերը։ Հիմա երկու քու կէս զօրաբաժին կայ Օգու զօրավարին դէմ եւ երկու զօրաբանակ՝ Նոծը զօրավարին դէմ։ Մնացածը՝ այսինքն երեք զօրաբանակ, Քուրոքի զօրավարին դէմ կեցած է եւ ածուխ հանքերը կը պաշտպանէ՝ Թայղանի մօտերը։ Երկու նակատակորդներուն յառաջապահ դիրքերը անջատող «չէզոք» անկանոն ճշմարիտ գիծ մը կը կազմէ. Քուրոքի զօրավարին յառաջապահ դիրքերը գրեթէ հինգ հարիւր մէթր հեռուն կը գտնուին Ռուսերէն որոնք ամրացած են Թաւլքէն-Ռ ան-Ջա ի մօտ՝ բարձունքներուն երկայնքը։ Երբեմն կը լսուին թնդանօթի եւ հրացանի ձայներ, սակայն անմիջական մեծ ճակատամարտ մը հաւանական չի նկատուիր, սաստիկ ցուրտին հետեւանքով։

ՔՈՐԷԱՅԻ ՄԷՋ

Դրամական խնդիրը. — Ճապոնցի խորհրդականներ ծրագիրը. — Փախուստներ հա բոնի կողմէ։

Լոնտոն, 23 յունուար. — Թոքիօյէն թղթակիցը կը հեռագրէ Սթանտարտի. — «Քորէայի ելմտական խորհրդական նաթանցի Պ. Մեկըթոքի ծրագիրը, դրամական շրջաբերութեան մասին, Քորէայի կայսեր հաւանութեանը արժանացաւ։ Այդ ծրագիրը կը պահանջէ հրապարակէն հաւաքել նիքելէ դրամները՝ որոնց արժէքը ինկած է. տարբեր տեղ պիտի դրուի ընթացիկ դրամ մը որ քիչ մը նման է ճապոնական դրամին։ Ասկէ կը հետեւի թէ անկեղծ [illegible] թիւնը եւ Քորէայի մէջ ճապոնական դրամներուն անսահման շրջաբերութիւնը ընդունուած է։ Հաւանորէն Ճապոնի կառավարութիւնը տասը միլիոն եէն փոխ պիտի տայ Քորէայի, դրամական այդ բարենորոգումը իրագործելու համար։ Դրամական նոր դրութեան կիրառումը յուլիս 1ին պիտի սկսի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 յունուար. — Ցէնկ-Հաունկ-Ցէնկէն Ցաւլոնի ճամբով ղրկուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական բանակին ալ թիւն [illegible] կարեւոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է եւ թէ Ռուսերը բազմաթիւ կորուստներ տալով հարկադրուեցան նահանջել։

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Վլատիվոսթոքէն թղթակիցը կը հեռագրէ. — «Ռուս զինուորները եւ բազմաթիւ չինացի գործաւորներ գիշեր ցերեկ կ'աշխատին ամրոցի պատերը շինելու եւ ցամաքի կողմէն խրամատներ բանալու։ Ամէն օր անընդհատ Վլատիվոսթոք կը ժամանեն նոր զինուորներ, ուտելիք եւ ռազմամթերք բեռցած կառախումբեր։ Վլատիվոսթոք բուռն ընդդիմութեան մը կը պատրաստուի։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կը ծանուցուի թէ Ճապոնի կառավարութիւնը կը պատրաստուի զինուոր ցամաք հանել Սիպերիոյ ծովեզերքը։ Կ'ըսուի թէ ճապոնական զինուորներ Բասիէթի ծովածոցը ցամաք պիտի հանուին։ Շատ մը շոգենաւեր հրաման ստացած պատրաստ գտնուիլ՝ զինուոր փոխադրելու համար։

ՊԵՐԼԻՆ. — Այս տեղի չինական դեսպանը, երէկ, նորէն տեսակցելով Պ. Ֆոն Ռիխթհոֆենի [illegible] Պիւլով կոմսին հետ քննադատեց Ռուսիոյ կողմէ մեծ տէրութեանց ղրկուած այն շրջաբերականը թէ Չինաստանի կառավարութիւնը չէզոքութեան կանոններուն հակառակող ընթացքի մէջ ըլլայ։ Չինաց դեսպանը յայտարարեց թէ մօտերս այդ մասին ծանուցագիր մը պիտի ղրկէ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ուաշինկթընի չինական դեսպանը բացարձակ ապահովութիւն տուաւ Մ. Նահանգաց կառավարութեան թէ Չին ամէն պարագայի մէջ չէզոքութիւնը պիտի պահպանէ։

— Փորթ-Արթուրի հիւանդանոցները գտնուող տասը հազար ռուս հիւանդներէն ու վիրաւորներէն վեց հարիւրը մեռեր են։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճապոնները նկատելով որ կարգ մը անգլիական շոգենաւեր ուտելիք եւ ռազմամթերք կը տանին Վլատիվոսթոք, որոշեր են նորէն [illegible] եւ թնդանօթակիրներ ղրկել Վլատիվոսթոքի եզերքները։

— Անգլիական շոգենաւ մը, զինքը հալածող ճապոնական թորփիլանաւերուն ձեռքէն ազատելով, Վլատիվոսթոք մտաւ՝ մեծաքանակ ածուխով։

— Թոքիօ ծովակալը փետրուարի սկիզբները Թոքիոյէն ճամբայ պիտի ելլէ՝ ճապոնական այն նաւաբաժինը երթալու որ Ճապոնէն ասկէ առաջ ղրկուած է՝ Ռոժէստվենսքիի ծովակալին հրամանատարութեանը տակ գտնուած նաւաբաժնին դէմ։

— Բեղերսպուրկի մէջ լսած զրոյցի մը համեմատ ճապոնական նաւաբաժինը որուն մէկ մասը Հնդկական Ովկիանոսին մէջ կը պտըտի, դէպի յառաջ ճամբայ ելեր է՝ Ռոժէստվենսքիի նաւաբաժնին հետ ճակատամարտ մը կատարելու համար։

— Ճապոնի կառավարութիւնը Համպուրկի նաւահանգիստէն վերջերս քանի մը շոգենաւեր եւ գերմանական հիւանդ դարմանատուն մը գնեց՝ մարտանաւի վերածելու համար։

— Մանջուրիոյ ռուսական բանակին հրամանատարներէն Կրիբէնպէրկ զօրավարը հիւանդ է։

— Ճապոնները գրաւեցին ռուսական Բալմա շոգենաւը որ չորս հազար թոն ածուխ կը տանէր Վլատիվոսթոք։ Այդ շոգենաւը Նանքոգզի տարուեցաւ եւ ածուխները ալ գրաւուեցան։

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի զինուորական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ ճապոնական բանակին շարժումները բացորոշօրէն ցոյց կուտան որ անոնց կողմէ յարձակողական շարժում մը մօտալուտ է։

ԹՈՔԻՕ. — Օյամա մարէշալին տեղեկագիրներուն համաձայն, վերջերս երկու պատերազմիկներուն միջեւ տեղի ունեցած ընդհարումները ամէնքն ալ Ճապոններուն համար նպաստաւոր արդիւնք ունեցեր են։

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիլհելմ կայսեր երկրորդ զաւակին Էյթէլ Ֆրիտրիխ իշխանին վիճակը բնաւ մտահոգութիւն չի պատճառեր։

ԲԱՐԻԶ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ յառաջապահներու պզտիկ կռիւներէ զատ տեղ մը [illegible] դէպք չէ պատահած. Ճապոնական բանակը մեծ գործունէութիւն կը ցուցնէ։

ԱՆԳԼԻԱ

Ծովային պաշտօնատան մէկ զեկոյցը. — Նաւային ռազմափորձեր. — Լորտ Պիքընսֆիլտի մէկ վէպ։

Լոնտոն, 23 յունուար. — Անգլիոյ ծովային պաշտօնատունը զեկոյց մը հրատարակեց ի մասին 1905ի նաւային ռազմափորձերուն։ Առանց պիտի կատարուին [illegible] կանոնաւորութեան վրայ, թէ Անգլիա ձգտած յաջորդութիւններ ունենալով [illegible] քանի [illegible] որոնց հետ, կրնայ պատերազմ մտցնել ընդհանուր։ Ոչ միայն Մեծ-Բրիտանիոյ նաւաբաժինը, այլ եւ արտասահմանի բոլոր անգլիական նաւաբաժինները պիտի մասնակցին ռազմափորձերուն։ Ծովային պաշտօնատունէն հասած հրամանին վրայ միայն պիտի դադրին ռազմափորձերը։ 1906ի ռազմափորձերը շարունակութիւնը պիտի ըլլան 1905ին եւ թշնամութեանց սկսելէն յետոյ կատարելի գործողութեանց մաս պիտի կազմեն։

— Թայմզ սկսած է հրատարակութիւնը վէպի մը զոր գրած է լորտ Պիքընսֆիլտ (Տիզրայէլի)։ Այդ վէպը հոն գտնուած նախարարապետին թուղթերուն մէջէն գտնուած, աւարտած չէ եւ ինը գլուխ միայն կը պարունակէ։ Այդ վէպին մէջ Պիքընսֆիլտ իր վէպին հերոս ըրած է իր քաղաքական նշանաւոր ու ախոյեան հակառակորդը՝ Պ. Կլատսթոն, Ժոզէֆ Թորլամոթ [illegible] անունով։ Վիպագրին [illegible] է կատարած չի ձգեր այս մասին. «Իր հաւաքին մէջ անկողոպ՝ խառնափուրկ հաւաքներու առիւրը թուղթավար, հաճոյքով գոյացուցած էր սա համոզումը թէ ինք սահմանուած էր կրօնական ճշմարտութեան գերագոյն դատը պաշտպանելու։» Պիքընսֆիլտի վերջին տարիներ, ամէնէն պաշտօնական գործը թերատարտ է ու վէպին յառաջագիծն ալ չկայ մէջտեղ, այնպէս որ շարունակութիւնը գաղտնի կը մնայ, նման այն գաղտնիքներուն, որոնցմով շրջապատուած էր երբեմնի նախարարապետին կեանքը։

ՄԱՄՈՒԼԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Պայքար լրագիրներուն դէմ. — Թուղթի սէնտիքան. — Լրագիրներու համաձայնութիւնը։

Ուաշինկթըն, 23 յուն. — Բէնսիլվանիոյ կառավարիչ Պ. Բէնիբէքըր որոշեց բուռն պայքար մը մղել լրագիրներուն դէմ, կ'ուզէ արգիլել նախատական ծաղրանկարներու հրատարակութիւնը։ Նաեւ դատական իշխանութենէն խնդրած է օրինագիծ մը քուէարկել, լրագիր մը հրատարակութենէ դադրեցնելու համար վեց հոգիի խնդրանքով։ Ասոնք կը յայտարարեն թէ այդ լրագիրը զրպարտիչ, վատաբանիչ եւ զայթակղական հրատարակութիւններ ըրած է։

— Մ. Նահանգաց կարեւոր լրագիրները համաձայնած են՝ պայքարելու համար թուղթի սէնտիքային դէմ, որ կ'ուզէր բարձրացնել 1905ի պայմանագրութեանց մէջ նշանակուած գինը։ Լրագիրներու տէրերը դիմեցին սէնտիքային չմասնակցող գործարանատէրերու, այնպէս որ սէնտիքան ստիպուեցաւ մէկ թոն թուղթին վրայ 4 տոլար կտրել գինը, տեսնելով որ 60,000 թոն պիտի պակսի իր վաճառումը։ Միւս կողմէ, ընդհանուր դատախազութիւնը կը հետապնդէ թուղթի սէնտիքան։ Նիւ-Եորք-Հէրըլտ կ'ըսէ թէ լրագիրներուն տուած օրինակներով կ'ապացուցուի սա իրողութիւնը թէ հանրութիւնը օրէնքներէն եւ իշխանութիւններէն աւելի լաւ կրնայ ի դերեւ հանել սէնտիքաներու արարքները։

ՏՕՔԹ. ՏՈՒԱՅԷՆԻ ՍՈՒՐԸ

Տօքթ. Տուայէնի հնարած մէկ սուրը. — Առաւելութիւնները։

Յայտնի է թէ Տօքթ. Տուայէն որքան ճարտարութեամբ կը գործածէ նշդրակը։ Բայց ինչ որ անծանօթ մնացած է՝ քաջ սուսերամարտիկ մը ըլլալն է։ Ասկէ պէտք չէ եզրակացնել թէ բժիշկին դարմանը գտնելու աշխատող բժիշկը սուրին թէ՛ ծայրը եւ թէ բերանը կը գործածէ, ապացուցանելու համար թէ նորէն կրնայ կարել։ Ո՛չ։ Տօքթ. Տուայէն ջանացած է բռնաւոր կռուի զէնք մը գտնել, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, գիտական սուր մը, իր նպատակի՛ հասած է ձեռք բերելով երեւակայական սուր մը, այն է շատ սուր եւ ճկուն, ինչպէս են վիրաբուժական իր բոլոր գործիքները։ Նոր սուրին տուած է հաստատակամ եռանկեան մը ձեւը անմէջ երեսներով, առանց անկիւն. Նոր սուր ըլլալու։ Ճշդայ բանաւէճի մը պատրաստելու համար բնական ձեռքի մը կազմածը տուաւ։ Այսպէս կրցաւ տեղ մը յառաջացնել բժշկական համար, որ բռնատեղին երկայնքը, բնաւ անհանգստութիւն չպիտի զգայ։ Ամէն սուսերամարտիկ կը վախնայ այդ բանէն, երբ մատը առաջ կը սահի եւ պատռուին կը զարնուի։ Միւս մասերն ալ կազմած հանդէպ միւս անկիւններուն երկայնքը, ու ձեռքը այնպէս հաստատուած բռնատեղին վրայ, բնաւ չի յոգնիր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Ս. Խիէր [illegible] տարինան տրուեցաւ Հաշուեկալութեանց Ատեանին միւմէյիզներէն Ձիա պէյի եւ Սալիհ էֆ.ի։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուոյ նշան տրուեցաւ Բարիզի եւ Հոլանտայի պանքերուն Տօքթէն Պ. Թ[illegible] եւ Ֆրանսայի Քրէտի Ֆոնսիէ պանքային Տուալէն Պ. Մ-բէլի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բրէթոնիայի գերմանական նախարար ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պիրմանի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ե. զօրաբանակին 79 դ գունդին Չէյթունի վաշտին հազարապետ Մէհմէտ Պ[illegible]ի էֆ.ի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Շուէտ-Նորվէկիոյ կառավարութիւնը Սէյնթ-Օլաֆ պատուանշանի հինգերորդ աստիճանը տուաւ [illegible] գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին [illegible] Խ[illegible] պէյի։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը Օֆիսիէ տ'Աքատէմի պատուանշանը տուաւ Էքիւրիի հայհռոմէական վարդապետ երէն Հ. Կալէմ-Գաստճեանի։ Կայս. Իրատէ մը այդ պատուանշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Վիլհէլմ կայսեր ծնընդեան տարեդարձին առթիւ, վաղը, ամս. պաշտօնատունը դրօշներով զարդարուած էր եւ կէսօրին թնդանօթ արձակեց։

— Այս իրիկուն Թէրափիայի մէջ տրուելիք հացկերոյթին պիտի նախագահէ դեսպան Պարոն Մարշալ Ֆոն Պիպըրշթայն։

ՋԻՀՆԻ ՓԱՇԱ, առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարը, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով երէկ կայս. Դուռը գնաց եւ իր հիւանդութեանը պատճառաւ ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Գերմանիոյ դեսպանը, երէկ առաւօտ, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի պաշտօնը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

—Հոլանտայի դեսպանը եւ Ռումանիոյ դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականին հետ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ փաշա և խորհրդական Ասըմ պէյ յունուար 10|23ին ներկայ գտնուեր են Աւստրիա-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին կողմէ տրուած հացկերոյթի մը։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէլանիկի լրագիրները կ'ըսեն թէ յուն. 5ին Բէրաէքէի կողմերը ընդհարում մը կատարուեր է զինուորական ջոկատի մը եւ պուլկար աւազակներու խումբի մը միջեւ։ Աւազակներէն տասնըհինգը սպաննուեր եւ հօծն ալ ձերբակալուեր են։ Սպաննուածներուն մէջ կայ խումբին պետը՝ Կէօրգօլ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ քաղաքային վարժարանին մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երեսուն անկողիննոց հիւանդանոց մը պիտի հաստատուի ծննդաբերութեան համար՝ գիտական նոր պայմաններուն համապատասխան եղանակով։

ՊՈՒԼԿԱՐԵՐԷՆ ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ ՄԸ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց հրատարակութիւնը պուլկարերէն Թարկովսքի Իզվեսթիա (առեւտրական տեղեկութիւններ) անուն շաբաթաթերթի մը որ Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի հրատարակուի։ Արտօնատէրն է վաճառական Տավիտով էֆ.։ Այդ թերթը տեղեկութիւններ պիտի տայ ապրանքներու գիներուն, արտածումներու եւ ներածումներու մասին եւն.։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ տեղեկանալով որ Վիէննայի մէջ ջրհանի ձեւ գործիք մը հնարուած է, որով հրացանները եւ ամէն տեսակ զէնքեր շուտով եւ դիւրութեամբ կը մաքրուին, գրեց Վիէննայի օսմ. դեսպանատան՝ տեղեկագրել թէ ատոնց գինը ինչ է։

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին անցնելիք տեղերը որոշելու պաշտօն ունեցող ճարտարագէտները Հալէպ վերադարձեր են։

ԸՆԴԾՈՎԵԱՑ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ.— Շիրազի եւ Հազարի միջեւ գտնուած ընդծովեայ հեռագրաթելը կտրեր է վերջին փոթորիկներէն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պապական նոր պատուիրակ մոնսենեօր Բոլչէլլի փետրուարի սկիզբները Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Ատանա շոգենաւը որ Մերսինի շրջակայքը Թաշ Ուճը անուն տեղը խրած էր, ազատուեր է։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ Բրոոտոս լրագիրը ցաւ կը յայտնէ այն սովորութեան համար որով Յունաց Ս. Պատրիարքը հարկադրուած է անձամբ այցելութիւն տալ յոյն հասարակութեան երեւելիներուն՝ իբրեւ փոխարէն այդ վերջիններուն կողմէ տրուած այցելութեանց։ Պատրիարքը այդ փոխադարձ այցելութիւնը երբ իր սարկաւագաց պաշտօնեաներէն մէկին միջոցաւ կատարել տայ, այցելութիւնը ընդունողները կը վշտանան եւ կ'ուզեն որ անպատճառ Եկեղեցիին Պետը անձամբ ինք այցելութիւն տայ։ Բրոոտոս կը մաղթէ որ այդ անպատեհ սովորութիւնը վերջ գտնէ։

ՎԱՆԱՅ քաղաքին մէջ յունուար 13ին քոլէրայէ մէկ հոգի վարակուելով, մահ չէ պատահեր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ մէջ կառախումբերը որոնք ձիւնին պատճառով գոցուած էին, վերսկսեր են բանիլ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական խորհուրդը ո՛ եւ է մասնաւոր յանձնաժողովի մը քննութեան յանձնել ծրագիր մը՝ նոյն վարչութեան պաշտօնեաներուն յատուկ հանգստեան թոշակի սնտուկ մը հիմնելու համար։ Լ. Հէրըլթ կ'ըսէ թէ առ այժմ խնդրոյ առարկայ չէ այն պայմանը, թէ հիմա Հանրային Պարտքի վարչութեան պաշտօնեաներուն մէկ մասին կողմէ կառավարական հանգստեան թոշակի սնտուկին եղած վճարումները մտցնել այն վճարումներուն որոնք պիտի ըլլան նոյն վարչութեան մէջ հաստատուելիք հանգստեան թոշակի սնտուկին։

ԲԱՐՏԻՖԻ օսմ. հիւպատոս Հագոբ պէյ երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց արձակուրդով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Բոնթան երկու շաբթէն արձակուրդով Ֆրանսա պիտի մեկնի՝ առնելով Տիկին Բոնթանը։ Դեսպանին բացակայութիւնը կարճատեւ պիտի ըլլայ եւ շատ հաւանական է որ առանձին Կ. Պոլիս դառնայ, որովհետեւ տիկին Բոնթան դեռ Ֆրանսա պիտի մնայ։

— Ֆրանսական դեսպանատան Վօթուր պահականաւին հրամանատար Պ. Ժիւլիէն Վիօ (Բիէր Լոթի) որուն պաշտօնավարութիւնը կ'աւարտի մարտ 3ին (Ն. Տ.), մօտերս արձակուրդով պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն։

ԻԶՄԻՐ-ՔԱՍԱԲԱՅԻ երկաթուղին որ ողողումներու հետեւանքով վնասուած էր, նորոգուած ըլլալով, Իզմիրի եւ Աֆիոն-Գարահիսարի միջեւ հաղորդակցութիւնները վերահաստատուեցան։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ անցեալ շաբթուան երկուշաբթի գիշերը երրորդ անգամ ըլլալով ձիւն տեղացեր է, սակայն յետոյ անձրեւելով ձիւները հալեր են։ Շաբաթ եւ կիրակի օդը բացուեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Միջերկրականի մէջ տիրող սաստիկ փոթորկին հետեւանքով շոգենաւերը որոշեալ ժամանակէն ուշ կը հասնին Իզմիր։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ մէջ սաստիկ ցուրտ կ'ընէ եւ շրջակայ լեռները ձիւնի թանձր խաւով մը ծածկուած են։ Մաքլայի մէջ ալ նոյն վիճակը կը տիրէ։

ՍԱՆՍԱՅԻ նահանգին մէջ ալ ցուրտը սաստկացեր է։ Ձիւն տեղալով ամէն կողմ սառած է։ Շատ տեղեր ձիւնին բարձրութիւնը կէս մեթր կը հասնի։ Միաժամանակ ձիւնի փոթորիկ ալ կայ։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Ինէգէօլ գաւառին մէջ շատ ձիւն տեղացեր է եւ հաղորդակցութիւնները դադրեր են, սակայն Եէնիշէհիրի կառքի ճամբան կարելի եղեր է բանալ։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ յունուար 11 թուակիրով կը գրեն թէ շաբաթէ մը ի վեր սաստիկ ցուրտ կ'ընէ։ Կէսօրին թէեւ արեւուն դէմ եղած տեղերու սառոյցները կը հալին բայց առաւօտ եւ իրիկուան ջերմաչափը զէրոյէն վար տասը աստիճան կ'իջնէ։ Փողոցները քառասուն սանթիմէթր բարձրութեամբ սառոյցով ծածկուած են։ Անոր վրայէն քալելը խիստ դժուար է, որով շատերը կ'իյնան։ Ցուրտին սաստկութեան հետեւանքով փայտին չէքին 48 ղրուշի բարձրացած է եւ կ'երեւայ թէ մօտերս լիտրէն ղրուշը պիտի անցնի։ Ածուխին օխան երեսուն փարա կը ծախուի։ Ինֆլուէնցա ալ ճարակած է, սակայն բարեբաղդաբար մահացու հետեւանք մը չունենար։

ՊԻԹԼԻՍԻ նահանգին նոր Տէֆթէրտար Րէուֆ պէյ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Այտընէն Կ. Պոլիս եկած՝ Պիթլիս ուղեւորելու համար։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ կեդրոնական թաղուն նախորդ քարոզիչ Ապտուլլահ էֆ., կ'ըսէ Հագիգաթ, կաշառակերութեան համար դատաստանի պիտի ենթարկուի։

ՍԷԼԻՄԻԷԻ զօրանոցը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պիտի նորոգուի։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ սարիկան-զինուորներու վարժարանէն շրջանաւարտ եղած հարիւր սարիկան-զինուորներէն 54ը՝ Սէլանիկի վիլայէթը արձանագրուած են, 30ը՝ Սէրէզի եւ 16ն ալ Տրամայի։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ ՊԱՆՔԱՆ.—Սապահ կ'ըսէ որ թէեւ անհրաժեշտ է գումարել Միտիլլէի պանքային բաժնետէրերուն ժողովը, վասն զի անոր շահերը եւ դրամագլուխը պաշտպանելու եւ ծախքերը զեղչելու մասին նոր կարգադրութեանց պէտք կայ, եւ այդ առթիւ անհամաձայնութիւն մը ծագած է, սակայն վարչական խորհուրդը բնաւ տրամադիր չէ բաժնետէրերու ժողովը գումարելու։ Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով այդ պարագան, քննութիւն կատարեց եւ հաստատեց թէ բաժնետէրերու ժողովին գումարումը անհրաժեշտ է, եւ որոշեց այդ մասին հարկ եղածը ի գործ դնել։

ՊԵՐԿԱՄԱՅԻ մէջ (Այտընի նահանգ) կառավարական պաշտօնատան հարկաւոր շէնքին գետինը փորուած պահուն գտնուած հնութիւններ գտնուեր են՝ մարմարէ արձանագրութեան աստիճաններ, արձանի եւ սիւնի կտորներ եւայլն։ Ատոնք յարմար տեղ մը ցուցադրուած են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Յունուար 10ի կիրակի գիշեր ժամ 10ին Պոյալաղաթ քաղաքին մէջ երկու անգամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

—Աթէնքէն երէկուան թուակիրով հասնող լուրերու նայելով, երկրաշարժի ցնցումները կը շարունակուին։ Աիգիօն քաղաքին մէջ շատ մը տուներ փլած են, որով ժողովուրդը անպատսպար կը մնայ։ Ձօլօ գիւղը գրեթէ բոլորովին կործանուած է։ Բնակիչները բացօթեայ կը բնակին, ցնցումներէն վախնալով։ Յորդառատ անձրեւ տեղալով երկրաշարժէն վնասուած շէնքերը, աւելի վտանգաւոր դիրքի մէջ կը գտնուին։ Բոնալիա գիւղին մէջ յիսուն տուներ անբնակելի են եւ միւս շէնքերն ալ ճեղքուած։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Հելլենական Սալթանա շոգենաւը որուն Ատալիայ մօտերը ընկղմած ըլլալը ծանուցուեցաւ, Բաթումի նաւահանգիստէն 2780 սնտուկ նաւթ բեռցած էր։ Շոգենաւը, որ դեկտ. 31ի գիշերը փոթորկի բռնուած էր, նախ ջուր առեր եւ յետոյ, եղած ջանքերուն հակառակ, կէս ժամուան մէջ ընկղմեր է։ Նաւապետը, նաւաստիները եւ այլն մակոյկներով ազատուեր են։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Նէճմէտտին անուն անձ մը որ Ունգափանի մէջ խան ունեցող Մէհմէտ Ալին վիրաւորած էր։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ.— Մոնիթէօր այս վերնագրով յօդուածի մէջ սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.— Վերջին տարիներս Կ. Պոլսոյ հրեայ հասարակութեան — որ գրեթէ 55,000 հոգիէ կը բաղկանայ — գլխաւոր ձեռնարկները եղած են խախամարանի մը — խախամներու դպրոցի մը — եւ «Շուլէյի Մէտրիֆ» անուն դպրոցի մը հաստատութիւնը եւ հրէական Օռ-Աչիմ հիւանդանոցը։ Ինչպէս յայտնի է, յիշեալ դպրոցը պիտի հաստատուի՝ խախամներ պատրաստելու համար, որու մասին գրուած է ասկէ առաջ։ «Շուլէյի Մէտրիֆ» ալ Ռիւշտիէ վարժարանի մը ծրագրով դպրոց մը պիտի ըլլայ՝ որ պիտի հաստատուի Խասգիւղի մէջ, մի միայն հրեայ տղոց համար։ Գալով հիւանդանոցին, «Օռ-Աչիմ» հիւանդանոցը հետզհետէ աւելի նպաստաւորութիւններ կը գտնէ Արեւելքի հրեայ հասարակութեան կողմէ, եւ նուիրատուութիւններ ըլլալ սկսած են։»

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 2րդ շաբթուան, յուն. 8էն 14 (Ն. Տ.) հասոյթը իւրաքանչիւր քիլօմեթրի համար սապէս եղած է.— Հայտար-Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմ.) 7,443 ֆր. անցեալ տարիէն 231 ֆր. աւելի եւ միւս շաբթուներէն 97 պակաս։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլմ.) 6,010 ֆ., անցեալ տարիէն 3,328 աւելի եւ միւս շաբթուներէն ալ 4,979։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԱՐԿԱԾԸ.— Այս առաւօտ առագաստանաւ մը, կամուրջին բաց մասէն Ոսկեղջիւր մտնելու պահուն զարնուեցաւ կամուրջին այն մասին որ Բալթի շոգենաւուն ընդհարումէն կոտրած եւ տեղը փոխուելու տախտակ մը դրուած էր։ Տապանները մէկուկէս մէթրի չափ վար իջած ըլլալով խոշոր աստիճաններ դրուած են, որոնց վրայէն կ'անցնին հետիոտն գացողները, բայց կառքերը չեն անցնիր։ Վնասուած տախտակները կը նորոգուին փութով։

ԲԱՐԻԶԻ մէջ ցուցահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մայիս 12էն 22՝ (Ն. Տ.) Կռան Բալէի մէջ։ Հոն պիտի ցուցադրուին ճարտարարուեստական հետեւեալ առարկաները.— Ճենապակի, հողէ ամաններ, քրիսթալներ, ապակեղէն, պղնձեղէն, երկաթեայ եւ զինկէ ձուլածոներ, ամէն տեսակ մետաղեայ նիւթեր, լուսաւորութեան նիւթեր, լուսանկարի ալպոմներ, փայտէ նիւթեր, թղթեղէն, գաձարեղէն, կաշեղէն, արուեստական ծաղիկներ, պահածոյ ուտեստեղէններ, երաժշտական գործիքներ, գաւազան, անուշահոտութիւններ, զարդեղէն, գիրքեր եւ կօշիկներ, խաղալիկներ, հիւսուածքներ եւ ամէն կարգի նորութիւններ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Օսմ. Կայս. Պանքան մրցման կը դնէ հինգ պաշտօններ, իր Կ. Պոլսոյ կամ գաւառի գրասենեակներուն մէջ։

Քննութեան նիւթերն են.—

Առեւտրական եւ վարչական թղթակցութիւն՝ ֆրանսերէն կամ անգլիերէն, լեզուով։

Ընտրելիներուն խօսած կամ գրած լեզուն, եւ մասնաւորապէս Թուրքերէն։

Տարերք հաշուակալութեան, առեւտրական իրաւաբանութեան եւ առեւտրական աշխարհագրութեան։

Տոկոսի, դրամափոխի հաշիւներ, փոխանակագրի գործողութիւններ։

Արժէթղթոց, դրամի վրայ գործողութիւններ, ամէն թղթի գնում եւ վաճառում։

Մրցումին մասնակցելու համար ընտրելիները իրենց խնդրագրին հետ պէտք է ներկայացնեն նաեւ լաւ վկայութիւններ եւ երաշխաւորութիւններ. Օսմ. Կայս. Պանքան իրեն կը վերապահէ մրցման ընդունելու վերաբերեալ բոլոր պայմաններու որոշելու իրաւունքը։

Մրցման ընդունելու համար պէտք է առ նուազն 18 եւ առ առաւելն 30 տարեկան ըլլալ։

Մրցումը տեղի պիտի ունենայ մարտ ամսոյն օրերը։ Մրցման ընդունուած ընտրելիներուն մասնաւոր ազդով մը պիտի ծանուցուի թուականը։

Կը խնդրուի որ ընտրելիները անձամբ ներկայանան Պանքային դիւանական գրասենեակը, արձանագրուելու համար։ Արձանագրութիւնները պիտի ընդունուին մինչեւ փետր. 28 (Ն. Տ.) ամէն օր ժամը 1էն 4ու կէս (կէս օրէն վերջը). բացի տօնական եւ ուրբաթ օրերէն։

Մինչեւ այսօր եղած պաշտօնի խնդրանքները չեղեալ պիտի նկատուին։

Կ. Պոլիս, 24 Յունվ. 1905 2–6

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին անուան տօնախմբութեան առթիւ, Ս. Պատրիարքը հեռագիր մը ուղղելով Թիֆլիս, շնորհաւորած է Ն. Ս. Օծութեան անուան տօնը։

—Բերկրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ատանայի Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետի պաշտօնը հաստատող կայս. Պէրաթը երէկ յանձնուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարան։ Հետեւաբար, Տ. Մուշեղ Վ. ի մօտոյ կը մեկնի դէպի իր պաշտօնատեղին, ուր անձկութեամբ կը սպասուէր արդէն, ինչպէս կ'երեւայ մեր այսօրուան Ա. էջին մէջ հրատարակուած թղթակցութենէն։

—Գերմանիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը եւ գործակատար Արթօ էֆ. գերմանական դեսպանատունը երթալով, ի դիմաց Ս. Պատրիարքին շնորհաւորական այցելութիւն տուած դեսպան Պ. Մարշալի։

—Խասգիւղի Ներսէսեան վարժարանին շինութիւնը առաջ կը տարուի։ Նախընթաց օր Վսեմ. Արիֆ էֆ. Ունճեան եւ Տիգրան էֆ. Բաղդասարեան յիշեալ գիւղը երթալով, շինութիւնը աչքէ անցուցին եւ հրահանգներ տուին։ Ճարտարապետ Մելիքսեդեան էֆ. իր օգնական Ասլանեան էֆ.ի հետ պէտք եղած կերպով կ'աշխատի յառաջացնել համաձայն ծրագրին շինութիւնը։ Վարժարանը վերաշինող հանգուցեալ Բաղդասարեան Թօրոս էֆ.ի մահուան քառասունքին առթիւ, Թաղեցւոց փափաքին համաձայն՝ քարոզիչ Տ. Տիրայր Վ. յառաջիկայ կիրակի օր Պատարագ պիտի մատուցանէ։ Թաղ. Խորհուրդը, վարժարանին ուսուցչական մարմինը եւ աշակերտները ի նշան յարգանաց ներկայ պիտի գտնուին եւ Դպրաց Դասը պիտի մասնակցի հոգեհանգստեան արարողութեան։

—Մերսինցիներուն խնդրանաց վրայ, Կիլիկիոյ Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը Մերսինի ժամանակաւոր հովիւ նշանակեր է Տ. Ներսէս Վ. Խաչատրեանը, որ Մսիսէն 2 օր առաջ հասեր է Մերսին ուր ընդունուեր է Թաղ. եւ Ուսում. Խորհուրդներէն եւ Հոգաբարձութենէն։ Տ. Ներսէս Վ. ընկերութեամբ տեղւոյն քահանային եւ Մկրտիչ էֆ. Զէվլիքանի ներկայացեր է Վսեմ. կառավարիչին, որուն յանձներ է իր պաշտօնը հաստատող Ատանայի Վսեմ. կուսակալին տուած յանձնարարագիրը։ Կառավարիչ պէյը սիրալիր ընդունելութիւն մը ընելով խոստացեր է հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայել հոգեւոր հովուին պաշտօնին կիրառութեան մասին։

—Ազգ. Հիւանդանոցի կալուածներուն համար ընտրուած յանձնաժողովը իր Երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ աչքէ անցուց Հաստատութեան բոլոր կալուածներուն մէկ ցուցակը, եւ որոշեց որ այդ կալուածներուն մէջէն խարխուլ եւ անպէտ եղածները, ինչպէս նաեւ Թափուր գետինները ծախուին եւ անոնց տեղ հասութաբեր կալուածներ շինուին կամ գնուին։ Նոյնպէս յանձնարարեց կալուածներու հաւաքիչին որպէս զի փութացնէ կալուածներէ մնացած ամսականներու գանձումը, որ մինչեւ 1904 դեկտ. 31, մօտաւորապէս 16,000 ղրշ. գումարի մը կը հասնէր։ Յանձնաժողովը այս գումարին գանձումը կը փութացնէ անոր համար որ այս տարիէն սկսեալ ինք պիտի կնքէ պայմանագրութիւնները եւ ինք հաւաքել պիտի տայ վարձքերը։

—[illegible] օ՛րն առթիւ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան երէկ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Մայր եկեղեցին։ Ճաշու Դիրքէն վերջ Ն. Սրբազնութիւնը գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան ունենալով Եսայի Մարգարէին «Ահա կոյս յղասցի եւ ծնցի որդի եւ կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ» խօսքը եւ վերջացուց ջերմագին բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեանը համար։ Պատարագի միջոցին եկեղեցւոյ բեմէն, ըստ հնաւանդ սովորութեան, կարդացուեցաւ, թէեւ երեսուն տարի առաջ մեռած Խաչատուր Ճէվահիրճեանի կտակը, որ Երուսաղէմի վանքին, Ազգ. Հիւանդանոցին, եկեղեցւոյ քահանաներուն, Էջմ. եւ Կոչոց վանքերուն, տեղւոյն դպրաց դասին եւ լուսարարներուն դրամական մէյմէկ փոքրիկ նուէր թողուցած է։ Իսկ վաղը Ս. Կարապետի տօնին առթիւ, հոգելոյս Կարապետ Պատրիարքին մէկ կտակը պիտի կարդացուի, որ նուէրներու բաշխում մըն է դարձեալ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն եւ բարեգործական հաստատութեանց։

—Հալէպ-Այնթապի առաջնորդ Տ. Կարապետ Ծ. Վ.-դ. Տ. Կարապետեան, իր պաշտօնատեղին վերադարձած ըլլալով, սկսեր է անդամակցիլ Նահանգին Իտարէի ժողովին։

∴ Հալէպի եկեղեցին ընդարձակ արտ մը ունի, որ երկար ժամանակէ ի վեր խնդրոյ առարկայ էր։ Կը ծանուցուի այժմ թէ այդ արտին խնդիրը, շնորհիւ Վեհ. Կայսեր, յաջող ելքի մը յանգելու վրայ է ի նպաստ Հալէպի եկեղեցւոյն։

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 26 յուն.— Տոկիօէն չհաստատուեցաւ այն զրոյցը թէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին եւ ճապոնական նաւաբաժնին միջեւ ընդհարում մը կատարուեր է եւ թէ Ռուսները ընկղմեր են ճապոնական զրահաւոր մը եւ երկու յածանաւ։

ԹՈՔԻՕ.— Ռուէթէր կը ծանուցանէ թէ Ճապոնները, Հօքքայտոյի բացերը, բռներ են հոլանտական Պուրմա շոգենաւը որ Քարտիֆի ածուխ կը տանէր Վլատիվոսթոք։

(Միւս հեռագիրները արդէն հրատարակած ենք մեր այսօրուան Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ԲԷՇԹԱ.—Իրազեկ շրջանակներու մէջ հաւանական կը նկատուի թէ նախարարապետ Թիզա կոմսը մեծամասնութիւն պիտի չունենայ Հունգարիոյ նոր Երեսփ. Ժողովին մէջ եւ հետեւաբար պիտի հարկադրուի քաշուիլ։

ՄԱԴՐԻՏ.— Սպանիոյ նախարարութիւնը իր հրաժարականը մատոյց թագաւորին որ ընդունեց։ Ալֆոնս ԺԳ. Պ. Վիլլավերտէի յանձնեց նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Պուլկարիոյ իշխանը որ Պերլին երթալու համար Ռուսճուքէն կ'անցնէր, Պերլինէն հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանելով Էթէլ Ֆրիտրիխ իշխանին հիւանդութիւնը։ Ուստի Ֆէրտինան իշխանը կեցաւ, սպասելով Պերլինի թղթաբերին որ կէս օրին կը ժամանէ։

ՀՌՈՄ.— Երէկ կատարուեցաւ Իտալիոյ Խորհրդարանին բացումը։

ԲԷՇԹԱ.— Երեսփոխանական ընտրութիւններէն մինչեւ հիմա 280 արդիւնքներ յայտնի եղան, որոնց 114ը՝ ազատական եւ 113ը՝ անկախութեան կուսակցութենէն։

—Ազատականները 15 աթոռ կը շահին եւ 56 կը կորսնցնեն, իսկ անկախութեան կուսակցութիւնը 43 աթոռ կը շահի ու 6 կը կորսնցնէ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Սվիաթոբոլք Միրսքի իշխանին տեղ Ներքին գործոց նախարար պիտի անուանուի Պ. Վիթէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13 Յունուար

Օսմ. Թանզիմէթ Միացեալ	Օ. Ո.	86	18
Ամէնէն բարձր գին	»	86	20
Ամէնէն վար գին	»	86	15
Ռումէլիի երկաթուղի գօց.	Ֆր.	128	25
Ամէնէն բարձր գին	»	128	50
Ամէնէն վար գին	»	127	75

ԲԱՑՈՒՄ 14 Յունուար

Օսմ. Թանզիմէթ Միացեալ	Օ. Ո.	86	15
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	127	75
[illegible]		90	—
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		15	30
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		429	—
Տէրքօս		250	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	—
Թրամուէյի բաժնեթուղթ		6	35
» ժուիսանս		2	10
» պարտամուրհ.		484	—
Ծարաֆ Կ. Պոլսոյ		518	—
Թրանսվալ		24	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբթիէն Ա		327	50
» » » Բ		268	80
Լավիժէօն		51	51
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	85
» պարտամուրհ.	«	528	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	619	15
Բարիզ » »	Ֆր.	22	77½
» » » չէք		—	—
Պերլին անմիջ. չէք	մարք	18	4
Վիէննա չէք	ֆիորին	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԴԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Ռուս Էմբէրիալ	»	20	—
[illegible]	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	—	—
» պէշ [illegible]	Օ. Ո.	6	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Յունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	88	50
Միացեալ պարտք բաց.	87	63
Միացեալ պարտք գոց.	87	25
Օսմանեան Պանքա	13	75
Ռուսական 1888-1889	90	—
Հելլենական 5 %	49	—
» Մոնոբոլ	50	—
Պուլկարական 1892	94	50
Էժիբթիէն իւնիֆիէ	105	25
Ճարոնական %	80	12
Թրանսվալ	8	87
Չէրթըրտ	1	78
[illegible]	25	32 ¼

ԲԱՐԻԶ, 26 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	17
Միացեալ պարտամուրհ բաց.	Ղրշ.	88	97
Միացեալ պարտամուրհ գոց.	»	88	77
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	595	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	130	25
Օսմ. [illegible]	»	468	—
Օսմ. Ռէժի	»	368	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	512	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտրած	»	1161	—
Իտալական Ռանթ	»	103	92
Սպանիական արտաքին	»	91	20
Աւստրիական	»	101	40
Թրանսվալ	»	109	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	89	85
Չեք Լոնտոնի վրայ	»	24	140
Դրամազեղջ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Յունուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	134	50
Օսմ. Ռէժի	»	386	—

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Յունուար

Միացեալ պարտամուրհ	Ֆր.	87	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	50
Անատ. երկթ. պարտամուրհ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	305

ՊՐԻՒՍԷԼ, 26 Յունուար

Միացեալ պարտք	88	37
Ռումէլի երկաթուղի	128	50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Թէմէթթիւքի օսմ. Բրիօրիթէ 4% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամին 1899 փետրուարին ատարաց թիւ 12 պարտաթուղթերուն կտրօնները, եթէ երբեք մինչեւ յունուար 31 փետրուար 13 չներկայացուին, վճարուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։ 6–6

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԱՃԱՆԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(մեծ [illegible] դէմ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, բառ սուրիքը, ծամելու գեղեցկութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ: Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ միջոցներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։ 42

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) կ'ընդունի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Երիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դարտանէլ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամաններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստ կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ աւելի զատ ապրանքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիոնով եւ ազատ էնթրըփօյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս ստանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժէթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժէթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժէթուղթերու բրոմէսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժէթուղթերու յատուկ տուփին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

PHOENIX ASSURANCE L Co.

«ՖԻՆԻՔՍ»

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ՈՐ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869էն Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ե ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիբալիս խան, Պանք Օթոմանի քով Ղալաթիա

Փոխ գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ԺԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆնտըգլեան խան
45 [illegible]
40–50 Ա. ԷՆՔԻԷՐՃԵԱՆ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուշազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ. Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ [illegible] տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի եւ մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու.

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՄԷՆ ՈՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ. Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆՔԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԶԵԱՆԻ
Պոլիս Պառնարան խան

18 8—50

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Րումէլիի երկաթուղիներու 210րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի 19|1 փետրուար 1905, կէս օրին, Հանրային Պարտքի վարչութեան պալատատան մէջ, տեղեկութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։ 5-5
6|19 յունուար 1905

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Զղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլիւէնզա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն, տոքթէօռ ԳԸՌՕՆԷԼԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփ, գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոֆքէօռ Գռոնեէ եւ ընկ. 75ը Պօէթի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 26—30

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղուոր, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէր սիրեր, մինչ կը փափաքէր գիրուկ, թմբլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էր որ աղօտային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր սկզբէն հաստկէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարութենկեր ***ընել*** ու զուարթ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գօնթաբօէթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

61 5—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին
Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ
1903 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը. որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, համբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ մինչեւ իսկ պ տերութ առեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետադայ ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհեալ, յետոյ ապահովագրինները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորսուած կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ. առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ և առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Պոլիս Հուիթօլ խան — Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան — Ընդհանուր-Եինիչ գործակալաց
29—50 Ղալաթիա 22 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

COMP RUS

Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յունուար

Գշ. 11]24 Իզմիր, Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին, Հաղորդակցութիւն Բոր-Սայիտ եւ Սալոնիկ նաւերն. գնացողները մեկնող շոգենաւերն հետ։

Գշ. 11]24 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կերասոնտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 12]25 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 13]26 Օտեսա ժամը 10ին, Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Խերսոն, Օտեսա-Նիքօլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 13]26 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 14]27 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 15]28 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

30-50

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏՍԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ
Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1904 Նոյեմ 25 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ-ԷՐԷԳԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		662
		Ապր և Ժմր.
Կայարան		Առաւ.
Գօնիա	մկ.	12 30
Գաչին խան		1 1
Զումրա		1 45
Արըզ Էօրէն		2 13
Մանտասուն		2 42
Արամանն	ժմ.	3 13
	մկ.	3 28
Սիւրովա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալաճա		5 20
Էրէյլի	ժմ.	5 45
	մկ.	6 5
Պուլկուրլու ժմ.	իրիկ.	6 20

ԴԱՐՁ		621
		Ապր. և Ժմր.
Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմ.	6 50
	մկն.	8 50
Ալաճա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիւրովա		10 43
Գարաման	ժմ.	11 7
	մկն.	11 22
Մանտասուն		11 55
Արըզ Էօրէն		12 24
Զումրա		1 —
Գաչին խան		1 36
Գօնիա ժմ.	իրիկ.	2 5

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եենի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաօք եւ Ռօսիրի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտիս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բահարիէ Չ., չարշըի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճամբէսի.
Պէօյիւքտէրէ. Մ. Ս. Տէմարչի.
Ղալաթիա. Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա. Մ. Էգիւն Քրէմէզի, Թէվէքքիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբէսի, Թիւ. 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ Չ.
Բ. Սօմմարիփա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Քէրաստէ խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ. 30—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՔԵՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱՏՄՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒ
Յունվ. 31ին Իմէրէթի, Սեւ ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունվ. 31ին Իմէրէթի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 3—50 Թ. ՈՒԸԳՈՒԼ

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքեղրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եաւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։ 16 13—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Կոգօ	[illegible]11	Մալդօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէբթ	3607	Դոմինօ	1906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ս[illegible]ն	1735
Արիոսթօ	2277	Ֆթօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մ[illegible]տօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տուրինօ	987	Հի[illegible]ան	372[illegible]	Միլ	1057	Ըը[illegible]րօ	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	1383	Հորաթիօ	3630	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հո[illegible]էր	595	Մուրիլլօ	[illegible]4[illegible]9	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	5[illegible]4	Իակօ	2354	[illegible]էրօ	1033	Թորոնտօ	3327
Պըֆֆալօ	4481	Էկօ	2464	Իտահօ	5[illegible]40	Օթէլլօ	41[illegible]0	Թոլէտօ	1470
Ճէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ[illegible]ինօ	1980	Օնթարիօ	4036	Թ[illegible]րիօ	487
Կալիբսօ	1337	Է[illegible]ագօ	[illegible]84	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Կամէօ	1244	Ֆիտօ	924	Ք[illegible]լլինս	2307	Պոլէրմօ	637	Վասքօ	1914
Դագօ	1694	Ֆինլա[illegible]տօ	1828	Քովնօ	1760	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիրպակ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	[illegible]229	Վ[illegible]լթուրն.	2396
Ե. սէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լիպանզօ	2272	Րուսլան	1663	Ծէնօ	135[illegible]
Քլիօ	1697	Կալիլէօ	306[illegible]	Լիվոնօ	1643	Րոլլօ	1613	Ճէրօ	120[illegible]
Գոլորատօ	4238	Կիկանօ	1[illegible]43	Լո[illegible]էյ[illegible]	319[illegible]	[illegible]մէն	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Միfsoso շոգենաւը, նաւապետ Թորբ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին։
Այkfpo շոգենաւը, նաւապետ Հիք, ամսոյս 31ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա 10 16—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանեցող.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլամինկօ	3500
Արմէնիան	10500	Իպէրիան	3500
Չէսդրիան	10500	Արմէնիա	3500
Լանգասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Կոլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անաթոլիան	2500
Կանատիան	8000	Ալգազիան	250
Քինկսթոնիան	8000	Լէօթիան	2090
Վալէրիան	3700	Մինծօ	800
Դէվոնիան	3700	Օպօրթօ	800
Ալմէրիան	3700	Լիսպօն	8
Սօպիան	3500		

Ապրանքի ուղեւորքին կը խնդրուի իրենց ապրանքին այլեւս փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատանէն հանելու համար իրենց հրամանագրերը շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅԹՈՆՏԻՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 13—50 մաքսատան էջքի առջեւ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNAR
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԳԻԾ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	18900	Փանոնիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Փավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Քէրէսա	2936
Ումպրիա	8128	Սիպերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Պէվրիա	7392	Ալէփփօ	2181
[illegible]Օանիա	7269	Եըրաս[illegible]	[illegible]6[illegible]

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
45—50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (235)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

Բարիզի Գործաւորուհիները

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.
ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ՄԸ ՀՈՒՐՋԸ

—Հէ՛գ Ժօզէֆին, պատասխանեց Ժան... Դէթ ողջագուրէի զայն վերջին անգամ։ Դէթ վերջին պարտականութիւններս կատարէի։

Ռուվէլ դուքը, որ լուռ մնացած էր այս խօսակցութեան միջոցին, մօտեցաւ։

—Օ՛ն. Ժան, եղածը ետ չի դառնար... Ձեր սովորական ջերմութիւնը մի կորսնցնէք. ըսաւ դուքը, իր ծառային ուսը ծեծելով։

—Ա՛հ, դժնդակ բան է, պատասխանեց Ժան Կլեար։

—Տիկին. մեռնող տարաբախտ կինը իր քով ունէ՞ր զինքը խնամող մէկը, հարցուց Պ. տը Ռուվէլ, տիկին Տէմիչի ուղղելով խօսքը։

—Այո՛, պարոն... Մանկամարդ աղջիկ մը։

—Օրիորդ Սիւզանի համար կ'ըսէ՞ք։

—Այո՛, նոյն ինքն... Ինչո՞ւ գիտէք... Ա՜հ, Ժօզէֆին իր նամակին մէջ ձեզի գրած ըլլալու է անոր վրայ... Այո՛, այո՛։ Արդարեւ նոյն ինքն Օ. Սիւզանն է... Կը փափաքի՞ք զայն տեսնել...

—Այո՛, ըսաւ Ժան, շնորհակալութիւն յայտնելու այն խնամքներուն համար զորս տարած է իմ քրոջս։

—Իր սենեակը կը գտնուի հիմա... Երթամ իմաց տամ։

—Ո՛չ, տիկին, մեզի ցոյց տուէք իր սենեակը, ու մենք կ'երթանք կը տեսնենք զայն։

—Երկրորդ յարկը կը գտնուի, ձախակողմի դուռը։

Ժանի կողմը դարձաւ տիկին Տէմիչ. այս վերջինը նշան ըրաւ որ իր ետեւէն հետեւելու պատրաստ էր։

Բայց խոհեմութիւն սեպելէ անցնելէ առաջ, Ժան յուզուած ձայնով մը ըսաւ հոն խռնուած բազմութեան առջեւ.

—Շնորհակալ եմ ձեզ ամենուդ, հէգ Ժօզէֆինի յուղարկաւորութեան մասնակցած ըլլալնուդ համար... Երկար ձեզ չեմ կրնար խօսիլ, բայց բոլորիդ ձեռքերը կը սեղմեմ... Շնորհակալ եմ, զաւակներս։

Պ. Ռուվէլ եւ Ժան Կլեար այն նեղ սանդուխէն վեր ելան, որ վարձու սենեակները կ'առաջնորդէր։

Մանկամարդ գործաւորուհիին դուռը զարկին։

Այս վերջինը մինչեւ վերջը պահած էր իր արիութիւնը, ինչ որ յուսալի չէր իր փափուկ կազմուածքին պատճառաւ։

Մինչեւ այդ օրը՝ մէկուն մեռնիլը չէր տեսած մօտէն։

Երբ Ժօզէֆին աւանդած էր հոգին, Սիւզան յուսահատութեան տագնապի մը մէջ ինկած էր. յետոյ, նուիրական սարսուռ մը զգացած էր մահուան [illegible] մեծութեան առջեւ. բայց իր բովանդակ կորովին կոչում ըրած էր՝ վերահաս նուաղումին առաջքը առնելու համար։

Տիկին Տէմիչ ընդ միշտ փակած էր հանգուցեալին աչքերը, ու Սիւզան օգնած էր անոր՝ վերջին յարդարանքին մէջ։

Դիակը, անոր մօտ հսկած էր, դիտելով Ժօզէֆինի դէմքը, որուն պայծառ դէմքը առնելի տառապանքներու հետքը չէր կրեր այլ եւս։

Դէմքը այնքան ճերմակ էր որ [illegible] գործած աւերները անտեսանելի կը թուէին։

Ժօզէֆին Կլեար ինքզինքը զոհած էր Սիւզանի համար, առանց այդ դիւցազնին անձնուիրութեան, մանկամարդ աղջիկն էր որ հիմա մեռած պիտի ըլլար, ձեռքերը իրարու կցած, կուրծքին վրայ, ունենալով սատափէ խաչելութիւն մը՝ օրհնուած ջուրի մէջ թաթխուած։

Ֆրանսուազ Պօտուէնի տունէն հեռանալէն ի վեր, երկրորդ անգամն էր որ օտար միջամտութիւն մը կուգար զինքը ազատել սպառնացող վտանգէն։

Առաջին անգամ ուզած էր անձնասպան ըլլալ. Պ. տը Ռուվէլ արգիլած էր. երկրորդ անգամ ուզած էր ապրիլ բայց Ժօզէֆինի շնորհիւ միայն։

Բայց այնուհետեւ ի՞նչ բաղդ վերապահուած էր առանձին մնացած աղջկան... Նորէն տառապելու համար չէ՞ր որ պիտի ապրէր...

Սիւզանի յոգնութիւնը ընկճեցուցիչ էր. բայց վայրկեան մը իսկ չտկարացաւ։ Թաղման միջոցին՝ իր ամբողջ էութեամբ կը տառապէր, այնպէս որ ամէն աչք կը վախնար թէ պիտի նուաղի. գերեզմանոցին դուռը ելլելու ատենը եկած էր։

Տիկին Տէմիչի օթեւանը դարձին, աշխատանոցի ընկերները ստիպեցին որ Սիւզան ըմպելի մը առնէ։

Տիկին Տէմիչ միջամտելով ըսած էր.

—Հանգիստ ձգեցէք զայն. հանգիստի պէտք ունի։

Սիւզանի տամուկ աչքերը շնորհակալութիւն յայտնած էին բարի կնոջ։ Անմիջապէս իր համեստ խցիկը ելած էր մանկամարդ աղջիկը։

Հիմա արցունքները դադրած էին հոսելէ. նայուածքը սեւեռուն կը մնար։

Սիւզան ի՞նչ պիտի ըլլար... Իրեն այնպէս կը թուէր որ խորհրդաւոր ձայն մը, թերեւս հանգուցեալինը, անուն մը կը մրմնջէր ականջին, որ անտարակոյս դարմանն էր իր բոլոր տառապանքներուն. Ֆրանսուա՛զ։

Դրան զարնուիլը լսելով՝ Սիւզան ոտքի ելաւ բանալու համար։

—Սեմին վրայ տեսաւ Ժան Կլեարը եւ Պ. տը Ռուվէլը։

Նոր տարտամ վախ մը արթնցաւ իր մէջ։

Ի՞նչ բա՞ն կ'ուզէին այդ երկու մարդիկը... Ի՞նչ պիտի իմացնէին իրեն... Ինչու համար կը հետապնդէին զինքը՝ նոյն իսկ իր թաքստոցին մէջ։

Շուարած կը մնար, մտքին հարցնելով թէ ի՛նչպէս պիտի բողոքել այդ բռնութեան դէմ, որ իր ամենափափուկ զգացումները վիրաւորելու հանգամանքը ունէր։

Արդարեւ անպատեհ ժամանակ մը ընտրած էին՝ իր վշտին մէջ վրդովելով զինքը... Միթէ չէի՞ն տեսներ որ իր վերջին ու միակ բարեկամուհիին սուգը կը կրէր։

Բայց դիտեց որ Ռուվէլ դուքին աչքերը բարութիւն կ'արտայայտէին, մինչ Ժան Կլեարի աչքերը [illegible] երախտագիտութեամբ լեցուած էին։

Ասիկա հանդարտեցուց զինքը, [illegible] յուզումը։

—Բարեկամս, առաջին անգամ ձեզի կ'իյնայ խօսիլ, ըսաւ դուքը Ժանի ուղղելով խօսքը։

—Օրիորդ Սիւզան, գիտեմ թէ ի՛նչ ըրած էք Ժօզէֆինի համար, ըսաւ Ժան։ Եկած եմ ձեզի ըսելու թէ բնաւ չպիտի մոռնամ ձեր ըրածը, եւ թէ կրնաք վստահ ըլլալ իմ անձնուիրութեանս վրայ։

Սիւզանի խոշոր աչքերը զարմանքի արտայայտութիւն մը առին։

—Միթէ կը ճանչնա՞ք զիս, մրմնջեց Սիւզան,

—Ինչպէ՞ս, կը ճանչնա՞նք մի. Բայց իմ քոյրս էր. պատասխանեց Ժան Կլեար։

—Ա՛հ, բացագանչեց Սիւզան... Ուրեմն ձեր վրայ էր որ այնքան խանդաղատանքով կը խօսէր... բայց երբեք չէր յայտնած ձեր ընտանեկան անունը եւ ո՛ւր բնակելնիդ... Ժան կը կոչէր ձեզ, ինչպէս Ժօզէֆին կ'անուանէին զինքը պարզապէս։

—Ա[illegible] յարեց Ժան Կլեար... Ինչպէս չկրցայ աւելի կանուխ գալ։

(Շարունակելի)